

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

19 травня 2021 року

(в режимі відеоконференції)

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я також вмикаю трансляцію на ютуб-канал нашого комітету і посилання на цю трансляцію я розміщу в чаті цієї відеоконференції. Зараз, хвилинку, будь ласка. Також в чаті відеоконференції є посилання на ютуб-трансляцію нашого сьогоднішнього засідання комітету.

Шановні колеги, інформую, що у відповідь на мою пропозицію провести сьогодні засідання Комітету з питань правової політики в режимі відеоконференції надійшло 14 згод від народних депутатів членів комітету, що складає більше половини від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету. Отже, відповідно до Закону "Про комітети Верховної Ради України", можемо проводити засідання комітету в режимі відеоконференції.

Я попрошу зараз народних депутатів представитись, щоб ми перевірили явку.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.
Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін..

ДИРДІН М.Є. Дирдін присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув, Сергій Олексійович, да.
Присутній Калаур.
Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін присутній.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.
Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.
Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.
Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенів.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, вибачте, я ще присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов, побачили.

ВЛАСЕНКО С.В. І Власенко присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

У нас зараз тоді присутні 19 членів комітету. Кворум є, можемо розпочинати роботу.

Оголошую засідання комітету відкритим.

Вам був запропонований порядок денний. І вчора, коли ми завершили засідання комітету, ми також прийняли рішення щодо включення до порядку денного сьогоднішнього засідання комітету законопроект 5410, який ми вчора не встигли розглянути, тому я його поставив першим на додаток того переліку питань порядку денного, який містився у моїй пропозиції про проведення комітету.

Пропоную проголосувати за прийняття цього порядку денного за основу.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Пузанов. Нема поки що.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш – за.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Отож, 19 – за, проти – 0, утримались – 0. Прийнято одноголосно.

Чи є пропозиції до порядку денного, чи можемо голосувати в цілому?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття запропонованого порядку денного в цілому.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

19 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Перше питання – це питання, яке я вже зазначив, яке залишилось з попереднього засідання комітету, яке пройшло вчора. Це законопроект номер 5410, який був поданий Президентом України як невідкладний, про внесення змін до статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України.

У нас сьогодні запрошені були (це для стенограми). По-перше, до нас доєднується народний депутат Торохтій, член комітету.

Нами були запрошені на сьогодні всі автори законопроектів, які розглядаються сьогодні, це народні депутати: Максим Бужанський, Григорій Мамка, від Президента Руслан Стефанчук, від Офісу Президента Андрій Смирнов, від Міністерства юстиції Іван Ліщина, від Міністерства внутрішніх справ Голова Державної міграційної служби Максим Соколюк. Від Служби безпеки начальник відділу Департаменту захисту національної державності СБУ Костянтин Плотников і начальник служби управління правового забезпечення СБУ Олександр Карпенко. А також народні депутати автори правок щодо законопроекту 4229, який у нас також в порядку денному. (Це також для стенограми.)

Шановні колеги, я пропоную надати слово представникам Служби безпеки України щодо законопроекту 5410. Якщо будуть запитання до нього, запитання, після цього надам слово співголові підкомітету з питань правосуддя. І після цього перейдемо до обговорення.

Нагадую, що це попередній розгляд, тобто ми вивчаємо питання суперечності чи несуперечності Конституції відповідного законопроекту.

Шановні представники від Служби безпеки України, хто буде доповідати? Я бачу, пан Олександр Карпенко.

КАРПЕНКО О.І. Доброго дня! Олександр Карпенко. *(Не чути)* Служби безпеки України. Якщо дозволите, я доповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка. Ми вас слухаємо.

КАРПЕНКО О.І. Шановний головуєчий, шановні народні депутати України! Вітчизняне законодавству у сфері забезпечення національної безпеки потребує вдосконалення в частині врегулювання питань заборони в'їзду до України іноземцям та особам без громадянства.

Державна міграційна служба України, Служба безпеки, Державна прикордонна служба, Національна поліція на сьогодні об'єктивно позбавлені можливості ефективно реалізовувати надані повноваження у сфері забезпечення національної безпеки. Оскільки досить часто дія прийнятих ними компетентних рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства зупиняється на підставі ухвал адміністративних судів, установлених у зв'язку з вжиттям заходів забезпечення позовів.

Наслідком поширення вказаної судової практики є нівелювання превентивним механізмом забезпечення національної безпеки та створення умов для безперешкодного в'їзду в Україну, законного перебування на її території іноземців, осіб без громадянства, щодо яких є обґрунтовані підозри причетності до іноземних спеціальних служб, протиправної діяльності, до терористичних організацій причетності і так далі.

З метою виправлення зазначеної ситуації вашій увазі пропонується проект Закону України про внесення зміни до статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України з реєстраційним номером 5410.

Законопроектом пропонується доповнити частину третю статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України новим пунктом 10, передбачивши, що не допускається забезпечення позову, застосування забезпечення позову шляхом зупинення дії рішень суб'єктів владних повноважень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства, прийнятих на підставах, визначених в Законі України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства".

Проект розроблено за ініціативою Служби безпеки України підтримано усіма заінтересованими державними органами. Прийняття проекту дозволить уповноваженим органам ефективно протидіяти в'їзду в Україну іноземцям та

осіб без громадянства, щодо яких є підозри і причетності до іноземних спеціальних служб насамперед Російської Федерації, міжнародних терористичних та релігійних і екстремістських організацій, транснаціональних злочинних угруповань, а також до іншої діяльності на шкоду національним інтересам України.

Враховуючи викладене прохання підтримати на цьому етапі вказаний законопроект.

Дякую за увагу.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, пане Анатолій. Ви сказали релігійних і сіоністських організацій? Я правильно почув?

КАРПЕНКО О.І. Екстремістських.

ВЛАСЕНКО С.В. А, вибачте. Бо я здивувався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександр.

КАРПЕНКО О.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народні депутати члени комітету, чи є запитання до доповідача?

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Олександр, вибачте, професійне питання. Як довго ви працюєте на своїй посаді?

КАРПЕНКО О.І. Саме на цій посаді п'ять років.

ВЛАСЕНКО С.В. П'ять років. Тобто починаючи з 16-го року. Тобто ситуація з Саакашвілі була при вас? Дякую.

Питання друге. Скажіть, будь ласка, скільком особам, якій кількості осіб Служба безпеки України за період п'яти років, впродовж яких ви перебуваєте на посаді, заборонила в'їзд на територію України? Кількість, цифра?

КАРПЕНКО О.І. Ну такої цифри зараз під рукою немає. Ми можемо підготувати. Але це достатньо серйозна кількість. Вона здійснюється...

ВЛАСЕНКО С.В. Скільки? Ну це сотнями вимірюється?

КАРПЕНКО О.І. Приблизно.

ВЛАСЕНКО С.В. Друге питання. Скажіть, будь ласка, скільки із цих осіб, по скільком із цих осіб порушені кримінальні справи?

КАРПЕНКО О.І. Не маю такої інформації, на жаль.

ВЛАСЕНКО С.В. Скажіть, будь ласка, по скількох із цих осіб матеріали передані до суду?

КАРПЕНКО О.І. Тут мені здається, дещо інші правовідносини. Заборона в'їзду і порушення кримінального провадження в зв'язку з вчиненням кримінального правочину – це не одне і те саме. Це запобіжний захід.

Коли йде мова, наприклад, ми отримуємо дані через патронатні служби, що певна особа входить до організації ІДІЛ, наприклад, чи іншої терористичної організації. У нас на території держави нема підстав для порушення, внесення відомостей до ЄРДР. Але до неї накладені санкції,

наприклад, Радбезом ООН, до неї персональні санкції, до цієї особи, накладено. Ані підстав, ані необхідності перебування такої особи на території України ми не вбачаємо. Загроза, сам факт перебування такої особи для налагодження зв'язків, для вербування інших, скажімо так, осіб до цих міжнародних терористичних, екстремістських організацій. Тут іде мова про більш ранню стадію – до провадження кримінального. Тобто, мені здається, це треба розуміти.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, я, з вашого дозволу, це розумію. Я просто можу пояснити, якщо ви не розумієте, чого такі питання виникають. Я, звичайно, прихильник того, що люди, які несуть загрозу державній безпеці, не потрапляли на територію України. Це абсолютно точно. Але я хочу зрозуміти для себе критерії, якими користується Служба безпеки України, яка в позасудовий спосіб приймає такі рішення. Я ще раз підкреслюю, в позасудовий спосіб.

Але, припустимо, ви знаєте останній скандал із перебуванням російського репера Басти на території України. І при цьому абсолютно публічно всюди є інформація про те, що ця людина відвідувала в незаконний спосіб територію Автономної Республіки Крим. Так от до нього санкції не застосовуються і він вільно перебуває на території України. А інші люди, які нібито таке саме правопорушення вчинили, у них заборонений в'їзд. То я хочу зрозуміти для себе, чим керується Служба безпеки.

Ви сказали, що... До речі, в своєму поясненні ви зазначили, що підставою для застосування таких заходів є наявність у вас обґрунтованої інформації про участь цих людей в якихось організаціях, які є терористичними, екстремістськими і так далі. Тому у мене виникають ці всі питання, як ви визначаєте, кого впускати, а кого не впускати. Бо, в принципі, люди, які мають однаковий статус, ви одних пускаєте, а других не пускаєте. А про казус з Саакашвілі я в своєму виступі ще скажу.

КАРПЕНКО О.І. Ми це визначаємо так само, як і визначаються загрози державній і національній безпеці. Це не є математична цифра, не є математичною формулою. У кожному конкретному випадку іде підхід індивідуальний до кожної особи, у кожному окремому випадку.

Зокрема, наприклад, як я і зазначав, є подання Міністерства закордонних справ, відповідно до Резолюції Ради безпеки ООН, у якій передбачено застосування персональних санкцій до конкретних осіб. В такому випадку ми застосовуємо заборону в'їзду, видаємо постанову, яка передається до виконання прикордонній службі.

Те, що ви зазначили по Криму, якщо особа перебувала на території Криму у незаконний спосіб... *(Не чути)* прикордонники. Не лише одна Служба безпеки діє в цьому законі, розумієте, там чотири чи п'ять уповноважених органів, кожен діє в межах компетенції. І не єдина підстава для заборони в'їзду – це загроза національній безпеці, там заведено, здається, більше десятка підстав для заборони в'їзду. Над загрозою нацбезпеці працюємо ми, в більшості випадків, а по інших підставах працюють інші компетентні органи.

Якщо дозволите, ще одну хвилинку. До чого, тобто цим рішенням суд фактично блокує... Особу допускають на територію України для участі в суді – начебто благородна ціль, допускається іноземець в країну для захисту своїх інтересів. Якщо навіть суд скасовує своє рішення, тобто постанова Служби безпеки була законна і правильна, але особа вже в Україні. Тобто інститут превенції, цей інститут заборони в'їзду, він вже не працює, то механізму фактично немає, тому що вона вже перебуває в країні і здійснює свої заходи, самим фактом іноді навіть перебування вже несе загрозу національній безпеці. Тобто на цьому етапі суд не просто...

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, а можна приклади, от конкретні приклади? Щоб ми розуміли про що ми говоримо. Бо ви говорите, при всій повазі до вас, ви говорите загальними фразами. А я знаю конкретні випадки,

припустимо, коли людина займає проукраїнську позицію, не відвідувала Крим, завжди підкреслює, що Крим і Донбас – це українські території, а Служба безпеки прийняла рішення людину не пускати. мені відомі такі випадки. Але з другого боку, мені відомі випадки, коли людина є, як на мене, очевидним українофобом, підтримує анексію Криму, але Служба безпеки не реагує на присутність такої людини на території України.

І от коли виникають такі подвійні стандарти і подвійні підходи, завжди виникають питання. Плюс, я ще раз кажу, ви хочете отримати позасудовий механізм. Мене завжди позасудові механізми трішки напружують, тому що це механізм, який точно нівелює або зменшує права людини і на захист, і на все інше. Тому наведіть мені приклад, яка людина приїхала сюди в суд, щоб доказати, що вона має право приїжджати на Україну, але вона така страшна, що вона навіть не може приїжджати в Україну.

КАРПЕНКО О.І. Я можу назвати номери судових справ.

ВЛАСЕНКО С.В. Та ні, мені треба прізвище, щоб я зрозумів, кого ви маєте на увазі. Розумієте? Ну якщо мова йде про якусь очевидну людину, там, я не знаю, про віце-спікера Державної думи Петра Толстого, який є очевидним українофобом – це одна історія. Але якщо мова йде про людей, по яких ви свої оцінки робите, ви не змогли мені сказати, ні критеріїв, за якими ви це робите, ви не можете приклади навести, ви не знаєте, скільки таких у вас випадків є, ви не знаєте по скількох випадках люди приїжджають в суди.

Вибачте, при всій повазі до вас, пане Олександр, але це не зовсім така фахова позиція. Можливо, я не правий, але мені так здається.

КАРПЕНКО О.І. Дозвольте відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович. Я перепрошую, я зараз надам слово. Ми десь заглибилися в...

ВЛАСЕНКО С.В. Це питання було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Ми десь заглибилися в сутність питань. Я розумію, що деякі питання, які були поставлені, потребують додаткової підготовки до наших представників автора законопроекту, і цілком зрозуміло, що ці питання постануть, коли ми будемо його готувати до першого читання, по суті. Тому для наших представників Служби безпеки просто хочу наголосити, щоб підготуватися до цих питань ...*(Не чути)* і будемо розглядати в першому читанні...

Сергій Володимирович, я зараз передаю слово пану...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, одна фраза. Вибачте, але при всій повазі, мова йде про можливе порушення прав людини – це питання конституційності і питання всього іншого. Це якраз на правильній стадії питання задаються. Вибачте, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зі всією повагою, теж вибачте, але Служба безпеки і так реалізує питання, які стосуються заборони в'їзду, тобто мова йде тільки про можливість судового оскарження. Не про можливість, воно може бути оскаржено в суді, але мова йде тільки про частину зупинення дії цього рішення, оскільки воно й так...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, в тому числі йде питання про можливість фізичної участі особи в судовому засіданні. Вибачте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Це ж обмеження права на захист, ну ми ж всі це розуміємо. Тому давайте будемо фаховими і обережними. Я ще раз

підкреслюю, я за національну безпеку, тут немає жодних питань. Але в дилемі національна безпека і права людини, я за права людини, я за права людини!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Олександр, вам час на відповідь, я просто буду просити чуть більш лаконічно відповідати.

КАРПЕНКО О.І. Зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потім просив слово Богдан Моніч (для стенограми) у нас присутній Голова Ради суддів України Богдан Моніч і від Верховного Суду Расім Бабанли.

Але, пане Богдане, ми зараз на стадії запитань, якщо ви бажаєте виступити, я потім надам слово, коли будемо обговорювати. І після цього пан Олег Макаров.

Зараз Олександр Карпенко, вам слово для відповіді народному депутату Власенку.

КАРПЕНКО О. Дуже стисло. Це не є позасудовий спосіб. У особи право на оскарження залишається, але вона його може реалізувати абсолютно нормально, згідно, здається, 51 стаття Кодексу адміністративного судочинства через свого представника.

Але з іншого боку... Ви дійсно говорите, з одного боку – це права людини, скажемо так, абсолютна цінність. А з іншого боку – це забезпечення державної безпеки у сфері національної безпеки, тобто тут необхідно зважувати. Це не є в позасудовий спосіб. Право на оскарження залишається для забезпечення позову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Богдан Моніч, будь ласка, якщо у вас є запитання.

МОНІЧ Б.С. Добрий день, мене чути, бо я з комп'ютера, який без камери наразі сьогодні приєднався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вас чуємо добре.

МОНІЧ Б.С. Будучи суддею адміністративної юрисдикції, ми в цілому не заперечуємо проти цього законопроекту. Але хотілось би все ж таки, оскільки суд тут фігурує досить часто у виступі, що суд щось забороняє, десь заважає комусь працювати.

Так от, я спробував по реєстру, по-перше, мені невідома така поширена судова практика, щоб суди саме забезпечували позови шляхом зупинення дії подібних рішень. Більше того, я в реєстрі судових рішень спробував, буквально, щойно знайти подібні судові рішення, так останні такі рішення датуються 2019 роком. Тому я би хотів, тобто за 2021-2021 роки я не знайшов жодного такого рішення.

Тому я хотів би все ж таки, якщо до першого читання, коли цей законопроект буде готуватися, щоб були наведені конкретні приклади, наскільки ж це поширена така судова практика.

Тому що по суті є взагалі загальне бачення, що подібного роду способи забезпечення позову – це вирішення спору наперед. Більшість роз'яснень йде про те, що не можна зупиняти, таким чином забезпечувати позов. Тобто от з огляду на ті моменти, я хотів би звернути увагу на це саме. Тим більше, що тут у виступі шановного пана Олександра суди декілька разів прозвучали, що щось туди блокують там, і щось десь заважають комусь працювати. Тому хотілось би мати чітку інформацію, скільки подібних судових рішень було ухвалено і наскільки поширена ця судова практика?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Богдане.

Пане Олександрє

КАРПЕНКО О.І. Якщо дозволите. Так, ви говорили по те, що суди діють згідно і відповідно Конституції і законів України. Просто вони поставлені в таку ситуацію, тому що законодавство... Скажемо так, вони в рамках законодавства. Всі рішення, які приймаються в цій сфері, це згідно законодавства, по-перше.

По-друге, судова практика така є і є теж в тому числі 20-го року. До прикладу справу № 320/8499/20. Якщо цікаво, ви зараз в реєстрі, можете звернути увагу. А більш, скажемо так, глибокі показники в цій сфері надамо вже на подальших етапах, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви послушали вже позиції народних депутатів. Я думаю, що треба підготуватися, в тому числі і з відповідними даними для того, щоб...

_____. А номер справи ще раз повторіть, будь ласка.

КАРПЕНКО О.І. 320/8499/20.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можливо, просто в чат, у вас буде чат. Номер, будь ласка, щоб шановні колеги не сприймали на слуг.

КАРПЕНКО О.І. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз надаю слово для питання народному депутату Макарову, потім Максим Дирдін.

МАКАРОВ О.А. У мене, власне, було питання, яке частково було задане. Ну я так розумію, що, мабуть, щось таке надзвичайне відбулося, що цілий законопроект підготували для того, щоб врегулювати якесь дуже важливе питання, щоб парламент голосував, щоб воно пройшло два читання там і таке інше. Тому треба якесь обґрунтування стосовно статистики як мінімум.

Якщо це один випадок за всі роки незалежності, то будь ласка, поясніть, для чого ви забираєте час у народних депутатів? Якщо це масова практика, то будь ласка, назвіть дійсно кількість, якими судами це робиться і хоча б прізвища, які надзвичайно негативно ... *(Не чути)* в Україні і щось надзвичайне шкідливе зробили для України.

Тобто ідея мені ваша зрозуміла. Я схильний підтримувати. Тобто це втрачається сенс власне...

КАРПЕНКО О.І. Превенція саме.

МАКАРОВ О.А. Да, превенція, я розумію. Але ви чомусь саме на цьому зупинилися. Мабуть, у вас іншої роботи нема. Чи оце так сильно дуже вплинуло на роботу служби, що вона з цього почала працювати, і саме першим питанням розглядаємо на комітеті 22 народних депутати, а потім скільки нас там 423 будуть голосувати і слухати. Назвіть хоч одне прізвище, хоч один кейс, де шкода Україні була нанесена, як якась страшна людина попала на територію України. Можна на наступне засідання, коли в першому читанні будемо голосувати. Якщо зараз маєте, мені просто цікаво, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Олександр, чи маєте зараз ще якусь інформацію?

КАРПЕНКО О.І. Ну не є дуже бажано говорити зараз. Потрібно диференціювати, щоб було голосно, так як є бажання почути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, пане Олександр, ще раз. До наступного комітету, коли будемо розглядати в першій частині, підготуйте, будь ласка.

Максим Дирдін. Питання.

ДИРДІН М.Є. Да. Ні, не питання. Я хотів би сказати два слова. Можна чи ні? Я не питання конкретне. Я щодо позиції пана Моніча. Дійсно, я теж як адвокат стикався з такими категоріями справ, і я теж не бачу масовості, щоби суди забезпечували таким чином позови, як запропоновано в даному законопроекті. Тобто, якщо це якісь є масові явища і їх багато, і щодо певних персоналій, то хотілось би про цих людей теж почути і отримати цю інформацію. Це просто я до слова.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Максиме, дякую. Ви ще раз зазначили питання. Я думаю, що вже пан Олександр буде його пам'ятати кожного дня і готувати цю інформацію.

Я надаю слово народному депутату... А, Василь Іванович Німченко, будь ласка, питання.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хотів би, щоб ми взагалі продумали варіант, як, наприклад, стосовно статті 26 Конституції. Я хотів би її наголосити, бо те, що сказав пан колега, коли обґрунтовував.

"Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні". Його твердження про те, що він ще не в Україні, він вже на погранпосту, він вже в Україні. Я хотів би це сказати, що на нього поширюється юрисдикція українського законодавства. Це щоб знали.

І друге. Ця стаття якраз 26 каже, що іноземці всі рівні в правах з нашими, і в тому числі і особи без громадянства. Це третє.

І четверте, зверніть увагу, що які перебувають в Україні на законних підставах, користуються саме правами і свободами. Конституцієдавець ув'язує з законними підставами. Якщо закон не передбачає обмеження, ніякі

доповідні, ніякі домисли, ніякі вислови, ніякі заключення не можуть бути підставою, а для цього ми ведемо мову про юридичний факт.

А тепер давайте, що таке – як засіб забезпечення позову? Це встановлення юридичного факту. А стосовно юридичного фактів, якщо ми дивимося Конституцію, то юрисдикція суду поширюється на всі, без виключення, на всі правовідносини. Це четверте.

І п'ятий факт. Ми ж ніде не дінемося, якщо ми ведемо мову про іноземців, то у них таке ж право свободи переміщення. Ми тут повинні відповісти, так каже Конституція. От чому ми вказуємо Конституцію, що закон повинен бути, закон, указав. Давайте ми зараз розберемо ситуацію, я вдячний Сергію за запитання. Наші співачки приїжджають, артисти приїжджають, які там в Москві гастролують і заробляють гроші, це їх право. І той, хто написав докладну – не пустити, скажіть, будь ласка, це що є закон, який передбачає тим, хто там виступає в Російській Федерації... *(Не чути)* Давайте ми знайдемо, де такий закон. От і все.

І тому оце треба, те, що ставиться питання, що це важливо для безпеки України, безперечно, але треба його ювелірно імплементувати у конституційні приписи і все.

Те, що я почув від доповідача, я не бачив того, що тут все так гладко на предмет конституційності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович. Це питання було до пана Олександра?

Пане Олександре, є щось коротко відповісти.

КАРПЕНКО О.І. Корекції будуть враховані, фахові корекції Василя Івановича будуть враховані при подальшому розгляді. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. А яке відношення ви маєте до подальшого розгляду?
Вибачте, пане Олександрє, при всій повазі до вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович. Я думаю, що у нас буде можливість врахувати ті пропозиції, які зараз прозвучали.

Я хочу надати слово співголові підкомітету. Сергій Володимирович, у вас ще питання, да?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні-ні, питань немає, але є виступ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хотів би, підкомітет щоб доповів.

ВЛАСЕНКО С.В. Нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А після цього обговоримо.

ВЛАСЕНКО С.В. Нема питань, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Андрій Євгенович.

Підкомітет з питань правосуддя, обговоривши даний законопроект на підкомітеті, вважає, що відсутні підстави, передбачені статтею 94 Регламенту України, для невключення даного законопроекту до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Хто хоче виступити в обговоренні? Сергій Власенко, побачив. Павло Павліш після Власенка.

Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Пан Олександр, під час доповіді, підняв вкрай важливе питання: що є первинним – національна безпека чи права людини? Всі цивілізовані країни цей вибір вже давно зробили. І навіть після подій 09.11 в Америці, коли певний період часу у них з'явився і Patriot Act і потім з'явилися масові порушення прав людини в Гвантанамо, але після цього знайшли в собі сили Сполучені Штати визнати, що це була помилка і права людини є первинними. Не можна, прикриваючись національною безпекою, порушувати права людей. Це по-перше.

По-друге, це позасудовий спосіб вирішення справи, тому що в даному випадку рішення приймає Служба безпеки України. Те, що в подальшому там можна це оскаржити, це не означає, що це не позасудовий порядок. Це порядок позасудовий, але його можна оскаржувати в суді. Тому в принципі рішення ви приймаєте в позасудовому порядку. Це перше.

Зараз ви хочете обмежити права такої людини на оскарження, на особисту присутність. Бо принаймні в пояснювальній записці єдина підстава, про яку ви говорите, це про те, що нібито суди деколи (інколи) приймають рішення, виносячи ухвали, і мотивують це тим, що людина повинна, захищаючи себе і своє право на в'їзд в Україну, приїхати особисто і особисто представити свою позицію в суді. Ви не змогли навести жодного прикладу. Ви не змогли навести жодної статистики.

Я взагалі противник, знаєте, обмеження способів забезпечення позовів. Суд, виходячи із кожної ситуації повинен мати можливість застосувати ті обмежувальні заходи, заходи по забезпеченню позову, які дозволили би в подальшому легко виконати те чи інше рішення суду. І це право суду. Коли ми говоримо, ні, у нас суди погані. А що, СБУ у нас нормальне? Вибачте, при всій повазі до представників СБУ. Я нагадую вам ситуацію з Саакашвілі, про яку я обіцяв вам нагадати. Якого взяли за волосся викинули із країни "по беспределу", а потім так само "по беспределу" не хотіли в країну пускати.

Тому давайте не будемо говорити, хто добрий, хто поганий. Давайте знайдемо механізм, який, з одного боку, забезпечить національну безпеку. Тут немає жодних питань. Це треба робити, тим більше в країні, яка потерпає від збройної агресії Російської Федерації, але давайте ці механізми якось балансувати. Давайте ми не будемо віддавати Службі безпеки погано збалансовані механізми. У них сьогодні є можливість приймати такі рішення. Ніхто не говорить про те, що їх треба позбавити такого права, це їх право.

Але знову-таки немасові випадки, коли суди допускають людині приїхати і захищатися тут... Знов, якщо людина така, яка приїхала, не дай Боже, скоїть протиправні дії на території України, у вас є всі можливості її тут блокувати. В рамках контррозвідувальної діяльності ви можете робити по цій людині той перелік дій, який ви краще знаєте за мене. В рамках НСРД, якщо є така підстава для цього, ви теж можете робити по цій людині все, що вам треба. Тому я не бачу тут проблем для вас.

І, чесно кажучи, я чого задавав весь час питання по статистиці, бо я не чув, у мене на слуху точно немає жодного випадку, коли суди приймають рішення і допускають людину, яка є очевидним українофобом, є очевидною загрозою для національної безпеки України, запускають таку людину на територію України. Тому, а, може, навпаки краще таку людину тут утримати і застосувати до неї весь спектр можливості нашої Служби безпеки? Не грозити їм пальчиком звідси туди, а, навпаки, сказати: брате... Я би, чесно кажучи, хотів, припустимо, щоб Віктор Янукович, який, на моє глибоке переконання, точно несе загрозу Україні, але я би хотів, щоб він приїхав в Україну. Я би хотів, щоб він був тут на території України, щоб ми його тут судили не заочно, а очно, щоб він реалізував з повна своє право на захист, а потім суд виніс би чесний і справедливий правосудний обвинувальний вирок і так далі.

Тому я не буду...

_____. Віктор Федорович уже не громадянин України, він не підпадає під судимість.

ВЛАСЕНКО С.В. А ми не знаємо, ще громадянином яких країн він є. Може, він вже громадянин і сусідньої держави. Ми ж цього не знаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, для нас він залишається громадянином України незважаючи на все.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, я би хотів принаймні таких людей бачити в Україні і так, щоб Служба безпеки застосувала весь свій спектр впливу на таких людей саме тут.

А поки що, я підкреслюю ще раз, у мене точно є інформація про те, що деколи Служба безпеки, я не скажу, зловживає цим правом, але, можливо, помилково приймає рішення по таких людях, по певних людях, обмежуючи їх на в'їзд в Україну. І ще раз кажу, мене завжди дивує, коли різні підходи застосовуються. Якби до всіх застосовувався однаковий підхід, можливо, питань було би менше. Якби ви навели приклади, коли суди реально, умовно кажучи, українофобам дозволяють приїжджати в Україну, можливо, вам було би легше відстоювати свою позицію зараз в комітеті.

Я вважаю, що цей законопроект, в такому вигляді як він є, може містити ознаки невідповідності Конституції, а від так, я би його передав на профільний підкомітет.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почув пропозицію.

Павло Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Андрій Євгенович. Шановні колеги, я все ж таки вважаю, що у Служби безпеки мають бути певні важелі для того, щоб забезпечити безпеку громадян України... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, ми вас не чуємо, мабуть, зв'язок.

ПАВЛІШ П.В. *(Не чути)*

По-друге, особа, яка підпадає під ці положення вона має право захищати свої інтереси в суді. І, якщо вона в суді доведе, що її незаконно не пропускають на територію України, то будь-яких перешкод немає.

Крім того, також у нас дійсно буде можливість доопрацювати даний законопроект у наступному. Служба безпеки, я думаю, нам надасть і ті матеріали, які ми попросили у них щодо конкретних справ, де були застосовані такі засоби забезпечення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Павло.

Я думаю, що ми також, якщо сьогодні проголосуємо вашу пропозицію, включимо до порядку денного, отримаємо і висновок Головного науково-експертного управління. І зможемо направити цей законопроект і до тих органів державної влади, які також мають відношення до цієї процедури або дотичні, наприклад, прикордонна служба, міграційна служба.

_____. Погоджено ними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони вже погодили. Тоді, отримавши висновок Головного науково-експертного управління, зможемо вже з тією інформацією, яку нам підготує Служба безпеки, вже розглянути це питання, в тому числі щодо доцільності і, скажемо так, масштабу цієї проблеми, яку ви пропонуєте вирішити шляхом прийняття відповідного законопроекту.

Шановні колеги, я пропоную голосувати, у нас ще багато питань попереду. Ставлю на голосування пропозицію підкомітету, проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту 5410 з наступним рішенням, з наступним висновком.

Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення зміни до статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України (реєстраційний номер 5410) (від 21 квітня 2021 року) (поданий Президентом України).

Прошу підтримати це рішення та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.
Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко Василь Іванович.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов є з нами, не бачу?
Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Не бачу, не чую.
Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Нема поки що.
Василь Іванович Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Добре.

Тоді результати голосування. 15 – за. Проти – 0. Утрималися – 2 народних депутатів. Рішення прийнято.

Шановні представники Служби безпеки України, будь ласка, підготуйте відповідну інформацію, яка сьогодні була запитана народними депутатами для подальшої роботи над законопроектом.

Дякую вам за участь.

КАРПЕНКО О.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До побачення.

Наступне питання порядку денного – це проект Закону про паспорт громадянина України у формі книжечки (реєстраційний номер 3986), який поданий Кабінет Міністрів України.

У нас сьогодні присутній від автора законопроекту Голова Державної міграційної служби України пан Максим Соколюк. Пропоную надати йому слово і за такою ж процедурою, це вже перше читання, запитання від народних депутатів, потім пропозиція від підкомітету, після цього обговорення і прийняття рішення.

Будь ласка, пане Максиме, вам слово.

НІМЧЕНКО В.І. Уважаемые коллеги, только у меня есть дефекты или у других вообще, имеется ввиду трансляция? Алло. Прерывается временами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, в кого є проблеми з трансляцією?

_____. Може Wi- Fi ... *(Не чути)* У мене нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене також нормально. Ну це буває. Тут нічого не можемо зробити.

Пане Максиме Соколюк, будь ласка, вам слово.

СОКОЛЮК М.Ю. Доброго дня, шановні народні депутати. Доброго дня, шановний головуєчий.

Цей законопроект ми вже розглядали на підкомітеті і на комітеті вашому. У нас є Закон про Єдиний державний демографічний реєстр і ним встановлено, що паспорт громадянина України виготовляється у формі книжечки. І у нас є стара Постанова Верховної Ради 92-го року, яка зараз ще працює, що по старому паспорту книжечки старого зразка ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не чути. Пане Максиме, включіть мікрофон, будь ласка, ми вас не чуємо. Ви чогось його вимкнули.

СОКОЛЮК М.Ю. То він автоматично вимкнувся. Сорі. Включено.

Є Закон про Єдиний державний демографічний реєстр. Є стара Постанова Верховної Ради про паспорт книжечки 92-го року і зазначене створює колізію. Ми видаємо нові ID-картки пластикові, вже видано більше ніж 6 мільйонів.

У нас є судові рішення, зрозуміло, що на колізії вони були прийняті. На прохання комітету і підкомітету ми надавали додаткові матеріали, надавали окремі думки суддів, судову практику. Хочу сказати, що зазначене питання проблематичне, потрібно його вирішити і забути вже про цю видачу старих паспортів. У нас за 19-20-й рік майже 17 тисяч справ по підrobці старих паспортів. У людей викрадають документи або вони десь їх залишають, ними користуються шахраї, вони переклеюють фотокартку – це дуже легко, дуже просто.

Також за інформацією і Служби безпеки, і інших правоохоронних органів остання партія взагалі, остання партія книжечок, була виготовлена на протязі 13-14-го року, після того вони не виготовлялись, їх залишок дуже маленький.

Але за інформацією правоохоронних органів, СБУ було здійснено на частині території захопленій України вони зробили пусті паспортні книжечки, підrobку масову і їх масово направляли на використання. Взагалі вони були без перфорації номеру зверху і вони підrobляли під будь-який паспорт, не просто переклеювали фотокартку, а підrobляли будь-який паспорт. І у нас є судові рішення, і вони у нотаріусів використовували, дуже багато людей постраждали і ще зараз страждають.

По всіх питаннях, пов'язаних з релігією, з іншими питаннями, ми на все відповідали, проводимо роз'яснювальну роботу. Зараз більшість людей, відсоток дуже великий, довіряють новим документам, що закордонному

паспорту, що ID-карткам. Тому я прошу підтримати і пропоную вже забути про старі паспорти і це питання вирішити, щоб ця колізія відійшла.

У нас було запитання від підкомітету і комітету: скільки судових рішень. За минулий рік менше ніж 2 тисячі, за 19-й рік – 1 тисяча. Тобто 3 тисячі людей по судових рішеннях отримали старі паспорти. Але взагалі ці книжки закінчуються і нам вже скоро буде нічого видавати.

Ті книжки, які зараз є на руках, вони будуть діяти, це в законопроекті відображено, тому що ми не хочемо скупчення людей, щоб були заяви, що старі паспорти скасовані. Ні, скасована лише видача. А ті люди, яким добігає 25, 45 років будуть отримувати нові ID-картки.

Шановні народні депутати, прошу підтримати. Дякую.

Готовий відповісти на будь-які запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Я бачу запитання від народного депутата Ватраса. І потім Сергій Власенко, да.

ВАТРАС В.А. У мене питання наступного характеру. Ви зазначили, що основною метою цього законопроекту є зупинення видачі паспортів у формі книжечки? Поясніть, будь ласка, з огляду на це, чому ж тоді в даному законопроекті ви нам даєте можливість особам віком від 45 років безстроково користуватися такими паспортами? Тобто фактично надаєте можливість діяти паспортам у формі книжечки ще як мінімум 40-45 років. Ну для прикладу, там з огляду на тривалість, довге життя фізичної особи. Це перше питання.

І друге питання. Чи не видається вам дискримінаційною вищевказана норма? Адже особам віком від 16 до 25 років дія такого паспорту припиняється в 25 років, а для осіб віком від 25 до 45 років дія такого паспорту припиняється в 45 років.

Дякую.

СОКОЛЮК М.Ю. Дякую за запитання. Ніякої дискримінації немає, це положення старого закону, Постанови Верховної Ради 1992 року.

Я був би радий, непевно, скасувати однооментно всі старі паспорти, щоб люди отримували нові. Але зараз у нас в реєстрі майже 20 мільйонів громадян України, попереду ще 20-24 мільйони. Зрозуміло, там є й діти, які отримують лише закордонні паспорти, поки що їм не виповнилося 14 років. Тому ми йдемо поступово, тобто ми хочемо припинити вклейку в 25 і в 45 років. В ті паспорти, які вже вклеєні і є діючими, вони обмінюються поступово, коли або вони пошкоджені, або особа змінює прізвище, і дуже багато людей змінюють саме там прізвище по шлюбу.

І я був би радий би відмінити відразу всі паспорти, але я не хочу скупчення, я не хочу маніпуляцій тим, що відразу потрібно прийти і щось оновити і що старі паспорти недіючі. Більше того, ми плануємо ще багато ідей по тим людям, яким виповнилося 65 і 70 років, які мають старі документи і вони проживають десь в селах, щоб охопити їх якимись пропозиціями, щоб це було їм, по-перше, зручно. А по-друге, щоби вони нікуди не бігли і не відразу міняли, тому що тут будуть і шахрайські якісь дії пропонувати, як було з обміном грошей і зі всім решта.

Дякую за запитання, маю надію, що я відповів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Сергій Власенко, будь ласка, запитання.

ВЛАСЕНКО С.В. По-перше, я би хотів подякувати пану Ватрасу за побажання довголіття, бо я людина, якій трошки більше ніж 45, я планую дійсно прожити ще років 40-45, як він сказав. Це з одного боку.

Але з другого боку в мене є низка запитань. Запитання перше. Скажіть, будь ласка, скільки на сьогоднішній день коштує виготовлення пластикового паспорта?

СОКОЛЮК М.Ю. Для громадян, яким виповнилося 14 років чи більше і вони отримують його вперше – це безкоштовно, це гарантовано державою і гроші закладено в кожний... Я повністю відповім на ваше питання, дуже багато...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви не звертайте уваги на те, як я хитаю головою, а ви відповідайте.

СОКОЛЮК М.Ю. А що стосується по заміні документів – це приблизно 340 гривень.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто ви кожному людину хочете обкласти додатковим податком в 300 гривень. Я правильно розумію історію?

СОКОЛЮК М.Ю. Я не хочу нікого обкласти...

ВЛАСЕНКО С.В. Ну як, вибачте, ви говорите про те, що кожен, припустимо, кому там виповнилося 16 років 9 років назад, людина отримала паспорт тоді в 16 років, зараз йому 25, він повинен, незважаючи на те, що коли він брав цей паспорт, закони були інші і паспорт у нього був безстроковий, то зараз ви йому кажете: ні, братику, а тепер ти нам ще 300 гривень заплати, ти зобов'язаний це зробити, бо твій паспорт є недійсним, от що ви пропонуєте. І так само ви пропонуєте людям, яким 45, ви їм теж кажете: тепер так, тепер твій паспорт недійсний, ще заплати нам гроші за те, щоб ми надрукували пластикові карточки. От що ви пропонуєте. Якби це була безоплатна заміна, це була б трішки інша ситуація.

СОКОЛЮК М.Ю. Давайте я вам розкажу ту ситуацію, яка зараз в діючому законі у 20 статті. По-перше, гроші від оформлення документів

надходять до місцевих бюджетів. По-друге, в законі є норма, якою користуються і ОТГ, і адміністрації щодо несплати певними категоріями осіб за оформлення документів. У нас є рішення місцевих органів влади, які отримують гроші у місцевий бюджет, щодо несплати, наприклад, учасниками АТО, пенсіонери не сплачують, діти-сироти, вони обирають ті категорії громадян і закладають гроші в свій бюджет і приймають рішення. І ми користуємося цим рішенням, з цих категорій громадян не беремо гроші. І ця можливість, вона є вже давно і люди цим користуються.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви не відповіли на моє питання. У мене питання не щодо того, хто, вірніше, куди потрапляють ці гроші, у мене не було питання про те, чи органи місцевого самоврядування мають право встановити пільгу, ще раз, мають право, не зобов'язані, а мають право встановити пільгу.

А мова йде про інше, що по факту, якщо взяти цей закон, в момент, коли людині, як після прийняття цього закону, якщо людині виповнилося 25, його паспорт стає недійсним і він зобов'язаний купити пластикову картку, якщо йому місцевий орган місцевого самоврядування надасть пільгу – це інша історія.

Далі, стало тобі 45, знову йди купи нову картку ще раз. Тобто люди додатково повинні сплатити... Ви сказали 340 гривень? 340 гривень при заміні паспорта. Ось що ви пропонуєте на сьогоднішній день.

СОКОЛЮК М.Ю. За видачу старих паспортів зразка 92-го року також сплачувались гроші. Так, звісно, вони менші і вони сплачувались, і ця норма дуже застаріла, вони сплачували 34 гривні.

ВЛАСЕНКО С.В. Послухайте, людина, отримавши паспорт у 16 років робила потім тільки вклейку фотографій і все.

СОКОЛЮК М.Ю. І за це також сплачувала гроші, там дуже маленькі гроші, але...

ВЛАСЕНКО С.В. Скільки? Три гривні? Чотири, п'ять, сім?

СОКОЛЮК М.Ю. Якщо не помиляюсь, щось біля 5 гривень.

ВЛАСЕНКО С.В. Так я ж кажу, пробачте, 5 гривень і 340 – трошки різні гроші для людей, трошки різні гроші для людей. Тому насправді поки що...

І знов, ви сказали, що.. причини дві ви назвали для чого ви ініціюєте цей закон. Тобто перша причина – що є підробки, і друга причина – що у вас вже закінчуються бланки паспортів.

У мене просте питання по підробках. Скажіть, будь ласка, а ви переконані, що не буде підробок по пластикових картках? А мені здається, що пластикову карточку легше підробити, ніж паспорт книжечку, бо це і дорожче, бо це і складніше обладнання потрібне для друкування і так далі.

СОКОЛЮК М.Ю. Дивіться, безпека громадян і безпека держави. І тут не тільки, коли громадяни вступають у стосунки між собою, а і коли вони проходять з тими документами – це безпека держави, коли є велика кількість підробок.

Що стосується підробки ID-картки, на сьогоднішній день, ми видаємо їх із січня 16-го року, жодної підробки, яку можна назвати підробкою, я ще не бачив.

ВЛАСЕНКО С.В. А скільки підробок по паспортах?

СОКОЛЮК М.Ю. За 19-20-й рік 17 тисяч – це кримінальних справ порушено.

ВЛАСЕНКО С.В. 17 тисяч кримінальних справ на 40 мільйонів населення.

СОКОЛЮК М.Ю. Тобто це справи, які заведено, дуже багато не відкривають кримінальні справи, ви ж про це знаєте.

ВЛАСЕНКО С.В. Але ще раз, по вашій статистиці на 40 мільйонів населення 17 тисяч кримінальних справ.

СОКОЛЮК М.Ю. Ну це 16 - 20-й рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Запитання? Іван Калаур, будь ласка. Потім Сергій Вельможний.

КАЛАУР І. Р. Дякую, Андрій Євгенович.

У мене запитання такого характеру. Пане Максиме, скажіть, протягом якого строку передбачається виготовлення цієї пластикової картки? Щоб не получилось так, знаєте, як з цими дипломами кандидатів докторів юридичних наук. Немає бланків, немає там ще чогось, станок поламався і так далі, і люди змушені будуть чекати. Ви даєте якісь гарантії виготовлення цих пластикових карточок в строки, які передбачені?

СОКОЛЮК М.Ю. Зараз діє два терміни – 10 робочих днів і 20 робочих днів. Тобто особа може обирати як їй зручно.

Що стосується, так, звісно, цим займається державне підприємство "Поліграфкомбінат "України". І у них є запас матеріалів готових карток набагато місяців вперед.

Що стосується ще термінів. Ми зараз опрацювали законопроект, він знаходиться в Міністерстві внутрішніх справ. Ми хочемо видавати, дуже

багато людей звертаються щодо, наприклад, зміни прізвища, і видавати разом і ID-картку і закордонний паспорт. Тому що, зрозуміло, потрібно змінювати обидва документа. І давати знижку там майже 30 відсотків на оформлення. Тому що процедура одна, але лише два різних бланки. І також пропонуємо по обласним центрам зробити термін 3 робочих дні. А в Києві є звернення по терміновості видавати за 1 робочий день. Така можливість є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Народний депутат Вельможний, будь ласка. Потім народний депутат Макаров.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Пане Максиме, ви наголосили, що більший відсоток громадян України бажають обміняти книжечки на пластикові картки, на ID-картки (паспорти). Який це відсоток? Яким чином це було встановлено? Це перше запитання.

Друге запитання. Чи можливо використовувати весь потенціал ID-картки, ну наприклад, щодо аркушу А4, який потрібно брати з собою, щоби повідомити щодо реєстрації місця проживання. Це друге запитання.

І думка щодо, я підтримую Сергія Власенка, подробиці ID-паспортів, я вважаю, що нема цих фактів, тому що дуже замала фаховість правоохоронних органів, щоб встановити факти подробиці. Але я вважаю, це найбільш буде використовуватись злочинцями, вони теж ідуть в ногу з часом і використовують всі нововведення.

Дякую.

СОКОЛЮК М.Ю. Дякую за ваше запитання.

Проста частина його щодо додатку форми А4 по місцю реєстрації. В 16-му році по закону ми передали функції реєстрації місця проживання на місцеві органи влади. І зрозуміло, що потрібен був час на те, щоб... У нас

було 700 наших відділень, а стало дуже багато адміністрацій, ОТГ і адміністраторів, це майже 10 тисяч осіб, які займаються реєстрацією місця проживання. І ми зрозуміли, що дуже швидко обмінюватись в електронному вигляді через реєстр буде проблематично. Тому залишилась ця довідка, вона є в Законі про свободу пересування, довідка про місце реєстрації. Декілька днів тому був форум "Україна 30" і віце-прем'єр, Міністерство цифрової трансформації, звісно, з МВС та нами зробили, щоб ця реєстрація, по-перше, була в електронному вигляді, вона відображалася в додатку "Дія", а всі органи, яким потрібно знати про місце реєстрації, отримали цю інформацію в електронному вигляді. І якщо я не помиляюся, з кінця літа, тобто з 24 серпня буде заборона вимагати паперові довідки, якщо орган може отримати цю інформацію автоматично.

Що стосується підробки. На відміну від звичайного паперового документа, старого паспорта 92-го року, в ID-картці є чіп, на якому записано персональні дані, кольорове фото, ще є сертифікати від держави Україна, в яких прописана вся інформація. Можна дуже швидко і просто це перевірити і впевнитись, що ID-картка справжня. Більше того, є дуже багато верифікацій цієї інформації або ID-картки за допомогою смартфона, в тому ж додатку "Дія" чи просто іншими програмами, які є в App Store і Play Маркет.

Що стосується відсотка довіри, я можу вам в двох вимірах це показати. По відбиткам пальців ID-картку люди здають за бажанням. Ми починали у 2016 році з нуля відсотків, на сьогоднішній день люди, які оформлюють такі картки, 86 відсотків людей довіряють цій системі, довіряють біометрії і добровільно здають відбитки пальців в ID-картку.

А саме довіра до системи, до самої ID-картки, що люди бажають, ми обробляли статистику щодо верств населення, які приходять і за бажанням змінюють старий паспорт на ID-картку. Тобто не у 25, 45 років, не тому, що змінили прізвища, а саме за бажанням. І за останні півтора року цей відсоток дуже суттєво зріс – майже в чотири рази. Якщо я не помиляюся, ми цю інформацію також давали на комітет.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Чи є інші запитання? Олег Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Сергій Анатолійович Вельможний, власне, задав моє питання. Я хотів би наголосити, що молоді українці, які першими отримали паспорт у формі картки в січні 2016 року і хто після них отримав, довгий час не могли ні відкрити рахунок в банку, ні стати у якусь чергу, ні здійснити покупки внаслідок того, що від них вимагали і справку про коди РНОКПП, і довідку про місце проживання і так інше. Ви зараз сказали, що буде заборонено власне вимагати. Скажіть, будь ласка, чітко, яким документом, коли це буде здійснено? І чи достатньо буде надавати паспорт, чи будете він містити ідентифікаційний код громадянина, у кого він є, чи буде він захищений зараз в цей паспорт? Для того, щоб у молоді, особливо, не викликати такі незручності, як тягання за собою аркуш формату А3, в кишені.

Дякую.

СОКОЛЮК М.Ю. Дякую за ваше запитання. Моя ID-картка і там на зворотному боці є так званий податковий номер, це реєстраційний номер облікової картки платника податків РНОКПП, ми вносимо його вже достатньо давно. Були на початку проблеми, поки НБУ не дав телеграму по банкам, і майже 3-4 місяці на початку 16-го року з цим були проблеми. Звісно, в 14 років рахунку в банках ніхто не відкривав, але деякий час з цим були проблеми.

Що стосується закону, у мене зараз на столі його немає номеру, але ви його нещодавно прийняли, Президент підписав і на форумі про це наголошувалось, технологія paperless, тобто заборона вимагати паперові довідки від громадян.

Я думаю, що після того, як він вступить в дію, буде деякий час, може, місяць-два будуть якісь проблеми. Але вже зараз ця система поширення інформації *(Не чути)* працює. Ті депутати, які мають додаток "Дія", можуть там це побачити, і там вчора додаток оновився, з'явилась інформація саме по реєстрації місця проживання в електронному вигляді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Чи є інші запитання? Немає.

Тоді я надаю слово Фрісу Ігорю Павловичу голові підкомітету для того, щоб він доповів про проект висновку, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Я із задоволенням послухав те, що ми вже повторно обговорювали, попередньо таке було жваве обговорення вказаного законопроекту і коли ми представляли його для включення в порядок денний. Але мені пригадується єдине про, що забули тут сказати, що на той момент нам було озвучено представниками, що обладнання, яке виготовляє паспорт громадянина у формі книжечки, вже утилізоване і навіть немає можливості щось по-новому починати робити. І за той час, коли був поданий вказаний законопроект і включений в порядок денний, до цього моменту, коли ми сьогодні його обговорюємо щодо прийняття його за основу, я вам хочу повідомити проте, що до мене особисто звернулися двоє наших колег з Верховної Ради, які зазнали з боку шахраїв і рейдерів захоплення власного нерухомого майна в частині використання підроблених паспортів у формі книжечки. Була переклеєна фотографія в двох випадках. Так, це кримінал, звісно, це зрозуміло, але дуже важко і державним реєстраторам і нотаріусам було на той момент визначити, чи це є підробка, чи це є оригінальний документ.

Тому, в принципі, якщо говорити по суті, чи це потрібно? Да, це потрібно. І ми з колегами вчора в формі опитування провели засідання

підкомітету, обговорили цей законопроект і отримали схвальний висновок підкомітету по ньому.

Враховуючи це, я хотів би зачитати, не обговорюючи скажемо так питання, бо все вже, мені здається, обговорили, резолютивну частину висновку. Перепрошую, колеги, мені щось не той висновок дали, одна секунда буквально.

Андрій Євгенович, я попрошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу... Рекомендувати Верховній Раді України...

ФРІС І.П. Да, рекомендувати Верховній Раді законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3986.

ФРІС І.П. Одну секунду. Законопроект 3986, поданий Кабінетом Міністрів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. За результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. І доповідачем визначити голову підкомітету Фріс Ігоря Павловича.

Я хочу просто додати, що у висновку є також інформація про схвальні висновки і Комітету з питань прав людини, Комітету з питань євроінтеграції, Державної прикордонної служби, звісно, Державної міграційної служби, Міністерства фінансів, Комітету з питань бюджету. Є певні зауваження Головного науково-експертного управління, які можна врахувати під час підготовки до другого читання.

Я пропоную перейти до обговорення. Першим підняв руку в чаті пан Володимир Ватрас, потім Сергій Власенко. Будь ласка.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я хотів би, щоб ви пригадали мій виступ під час попереднього розгляду даного законопроекту стосовно того, що він не відповідає Конституції, і я говорив про те, що він є за своєю сутністю дискримінаційним. На той час висновку ГНЕУ не було, на той час, коли ми його розглядали, сьогодні він з'явився.

Я прошу звернути вашу увагу на висновок, і ось у пункті 2 цього висновку зазначено: концептуально проект закону виглядає вразливим з точки зору дотримання прав людини та громадянина. Є посилення на загальну декларацію прав людини, на конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, є посилення на те, що даний законопроект не передбачає внесення змін до Закону України про Єдиний державний демографічний реєстр стосовно документів.

Абсолютно даний законопроект ігнорує Постанову Великої Палати Верховного Суду України від 19.02.2018 року, яка постановила, що порушується Конституція в частині дискримінації невидачі особам паспортів у формі книжечки. Зокрема вказується на рішення Європейського Суду з прав людини у справі "Г'ю Джордан проти Великої Британії", де сформульовано позицію, що якщо загальна політика або захід мають непропорційно шкідливі наслідки для конкретної групи, то вони, загальна політика або захист, можуть вважатися дискримінаційними, незважаючи на те, що вони не спрямовані на цю групу. Тобто Велика Палата дійшла висновку, що позбавлення особи можливості отримання паспорту у традиційній формі, у вигляді книжечки, і спричинення цим побоювання окремої суспільної групи, що отримала паспорти у вигляді ID, може спричинити шкоду приватному життю, становить втручання держави, якщо буде необхідним, в демократичному суспільстві, і воно є непропорційним цілям, які мали б бути досягнуті без покладання на особу такого особисто надмірного тягаря.

Шановні колеги, я безумовно переконаний в тому, що нам потрібно переходити на ID-картки і цей процес у нас започаткований. Да, безумовно,

можливо, вони більш захищені. Але якщо ми будемо ухвалювати такого типу дискримінаційні закони, які надають можливості особам, які досягли 45-річного віку, все своє життя в подальшому користуватися цим паспортом у формі книжечки, і ми позбавимо можливості осіб, які досягли 16 років чи 25 років, користуватися цими документами, ми не досягнемо тієї цілі, яка є основною в частині законодавця.

Можливо, так, є рішення підкомітету, з яким я не погоджуюсь. Але даний законопроект, він в подальшому приречений на те, що він може потрапити чи в Конституційний Суд України, чи Україна отримає низку рішень Європейського суду з прав людини стосовно надмірного втручання держави у приватне життя.

Тому у мене є альтернативна пропозиція стосовно того, щоби повернути даний законопроект на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи як неконституційний і такий, що порушує права людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Зараз я надам слово Сергію Власенку, потім Ольга Совгіря.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Дивіться, про що цей законопроект. Насправді, від представника Міграційної служби ми почули багато інформації про те, що люди хочуть, люди міняють. Нема питань, коли людина добровільно міняє свій паспорт у вигляді книжечки на будь-який інший документ, передбачений законом. Це право людини так зробити, якщо вона цього хоче.

У нас же законопроект про інше. У нас законопроект про те, що якщо тобі настало 25 років або 45 років, то твій паспорт стає недійсним і ти зобов'язаний піти і купити у держави інший паспорт. І це при тому, що коли людина свій паспорт отримувала в 16 років, то їй сказали, що це буде безстроковий паспорт. Єдине, що їй треба буде, вклеїти фотокартку в 25 і 45. Тому ми сьогодні по суті цим законом хочемо змінити правовідносини, які

вже були. Людина, отримуючи свій паспорт... От я, припустимо, я не підхожу, бо я "45 плюс". Я дискримінований, як каже пан Ватрас, в позитивну сторону. Але припустимо, якби мені не було 45, якби мені було 44 і цей закон було би прийнято, то я був би зобов'язаний через рік прийти і заплатити державі 300 гривень. Хоча мені обіцяли, коли видавали мій паспорт, що він буде діяти безстроково. Тобто в цьому є проблема.

Якщо ми хочемо стимулювати людей, щоб вони самі хотіли поміняти, це інша історія, і це по-іншому робиться. І якщо молоді люди хочуть мати і їм модно мати пластикову картку, супер, але це їх рішення. Воно не нав'язано державою. Бо так як запропонований цей законопроект, я ще раз підкреслюю, на людей накладаються додаткові обов'язкові виплати, які ніким і нічим не були передбачені. І по суті ми міняємо ті правила, які ми вже встановили. Видаючи паспорт ми сказали: паспорт на вічно, вклеїш фотографію і далі собі живи". А тепер кажемо: ні, він невічний, і плюс ще заплати державі гроші. І невідомо, чи буде на твою категорію пільга від органів місцевого самоврядування.

Друге питання. Нам сказали, що там утилізоване якесь обладнання. А у мене просте питання. А хто прийняв рішення утилізувати обладнання про зупинення виготовлення паспортів у вигляді книжечок, якщо такого рішення Верховна Рада не приймала?

СБУ вже відключилися від нас. А може це питання до СБУ, з'ясувати, хто утилізував обладнання по виготовленню книжок паспортних, якщо такого рішення Верховна Рада не приймала? Може, за це відповідальність якась має бути? І знов, де державна політика? Чому про це не сказали, я не знаю, не сказали рік назад, не сказали два роки назад, що, люди, ми будемо згортати мережу оцих книжок і ми будемо поступово замінювати пластиковими речами? А зараз нам кажуть: та ні, у нас просто немає можливості їх виготовити і так далі. У нас статистики по крадіжках пластика немає, думайте собі що хочете, у нас оця статистика є. Але я ще раз підкреслюю, 17 тисяч на 40 мільйонів – це невеликий відсоток підробки. Я

переконаний в тому, що будуть підробки і по пластику, будуть підробки і по пластику.

Але по пластику, знову ж таки, історія ж інша, правильно сказав представник Міграційної служби, там чіп і про людину зашито все. Все, вся інформація зашита в чіп.

І знову таки, по великому рахунку, по суті, це в той чи інший спосіб, це звуження, чергове звуження приватності, як таке, коли в паспорті про тебе зашито все, і невідомо де і ким ця інформація використовується. І якщо ти цей паспорт втратив, то теоретично, ті хто цей новий пластиковий паспорт у тебе знайшов, вони отримують не лише ту інформацію, яка записана в паперовому паспорті, прізвище ім'я по батькові, місце народження і ким коли цей паспорт виданий, бо все інше додатково у нас. А ті, отримують: група крові, відбитки пальців і так далі, і так далі. Тому тут треба бути дуже обережним.

Я теж розумію, що тенденція така, що пластикові документи будуть витісняти паперові документи, нема питань, це буде відбуватися. Але це повинен бути еволюційний процес, а не революційний, і держава повинна мати політику як це робити. А не так, що в один момент ми сказали: стоп, а тепер стоп, а тепер всі паспорти заміна і ще й за гроші. Ще й за гроші.

Уявіть собі, я не знаю, людину в сільській місцевості, яка заробляє 2,5 – 3 тисячі гривень і платить комуналки незрозуміло скільки, і купує собі якісь продукти харчування, ліки і так далі. А інші кажуть: ні, ти ще разово 340 гривень державі віддай, от просто візьми і віддай. Чого? Бо так захотілося державі, щоб ти ще 340 гривень за це заплатив.

Тобто якби ця програма була запропонована як безкоштовна, тоді би це питання частково знімалося. Частково знімалося, я ще раз підкреслюю. Але нам же такого не пропонують, нам пропонують інший механізм. Нам пропонують по суті зобов'язати людину платити гроші за те, за що вона ще вчора не повинна була платити, бо отриманий паспорт був довічним по

факту. За вклейку фотографії, як сказав представник Міграційної служби, 5 гривень – ну о'кей. Але 5 і 340 – це в 68 разів різниця. Якого біса? Чому?

І витіснити це все треба, агітуючи за новий паспорт, так, щоб у людини, яка би захотіла отримати новий паспорт, пластиком замінити свою книжку, ну щоб у неї просто таке бажання виникло. Бажання і економічна можливість це зробити.

Тому я би погодився із низкою зауважень пана Ватраса. Це не таке просте питання, як воно здається. Тому знову, воно здається таким легким і простим рішенням, але оці магії простих рішень призводять нас потім до невідомо яких наслідків.

І зверніть увагу, закон вступає в силу через 30 днів, по-моєму, після опублікування. Да? Тобто грубо кажучи, всі, хто через 30 днів після публікації закону..., кому буде 25 років або 45 років, все, капець, вони без паспортів, їм треба йти робити паспорти.

Я би радив серйозно над цим подумати. Якщо ви готові підтримати це в першому читанні, то до другого читання це точно треба кардинально переробляти, переробляти концепт і тоді говорити про те, що можливо застосовувати 116-у. Тому що прийдеться переробляти концепт законопроекту. Бо в такому вигляді, як воно є, воно не працює. Воно працює, але воно є реально сумнівним з точки зору багатьох-багатьох питань. І я погоджуюся із висновками ГНЕУ, які там Ватрас цитував, що є сумніви, є низка сумнівів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Ми вже розуміємо, що, безумовно, є питання, які будуть потребувати доопрацювання щодо строку введення в дію. І дуже цікава пропозиція щодо того, щоби, наприклад, зробити безоплатною заміну паперового паспорту на картковий для тих громадян України, які будуть вимушені це зробити у зв'язку з прийняттям цього закону. Я думаю, що це дуже слухна пропозиція,

яка може бути врахована між першим і другим читанням, і ми зможемо до цього питання повернутися.

Слово надаю Ользі Совгирі. Будь ласка, пані Ольга.

СОВГИРЯ О.В. Доброго дня, колеги. Всі ті питання, які були порушені, ми обговорювали на підкомітеті. Дійсно, є низка запитань. Я хочу нагадати, що це перше читання цього законопроекту. Ми пропонуємо його для винесення на перше читання.

Щодо того аргументу, що колись видавався паспорт навічно, знаєте, можна згадати, що у 40-х роках ХХ століття паспорти взагалі не видавалися і так далі. Є все-таки зміна реалій суспільно-політичного життя.

ВЛАСЕНКО С.В. У 40-х роках ми жили у тоталітарній державі. Якщо ми зараз живемо у тоталітарній державі, я з вами погоджуюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій.

СОВГИРЯ О.В. Пане Сергію, я вас не перебивала, коли ви наводили ваші приклади, я ж своїми репліками вас не перебивала, дослухайте, будь ласка, мене. Дякую.

Все-таки дійсно змінюється суспільно-політична ситуація і змінюються суспільні відносини, ми бачимо тенденцію до діджиталізації. І пан Соколюк, який був присутній на нашому підкомітеті, навів достатньо аргументів за те, що все-таки ризики від порушення прав людини, якщо ми залишаємо ось ці паперові книжечки, вони набагато більші, ніж якщо ми вводимо у відповідній електронній формі паспорти.

Щодо оплати, то я не почула, але на підкомітеті називався цей аргумент, що для малозабезпечених верств населення можуть бути передбачені певні пільги за рахунок місцевих бюджетів і відповідна проблема може бути знівельована таким чином.

Щодо інших всіх зауважень, частково можна з ними погодитися. І я думаю, що цей законопроект потрібно приймати з невеликими корективами на друге читання. Дякую за увагу.

Якихось суттєвих зауважень щодо конституційності підкомітет не знайшов і підкомітет дав позицію, що законопроект Конституції відповідає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ольга.

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Знову ж таки концептуально, причому тут пільги місцевих бюджетів? Ви знову все перекладаєте на місцеві бюджети.

СОВГИРЯ О.В. Ви про оплату підняли питання. пільги місцевих бюджетів для малозабезпечених громадян, якщо вони 340 гривень заплатити не можуть.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, при чому тут малозабезпечені чи не малозабезпечені? Держава, яка себе хоче позиціонувати як держава ХХІ сторіччя, яка поважає права людини, а не держава сталінська 40-х років, тоталітарна, яка робила з громадянином все що завгодно, розумієте, і тримала дійсно людей в сільській місцевості без паспортів до 1960 року. То якщо ми порівнюємо себе з тією державою, о'кей, якщо у нас конституційні стандарти сталінської держави, о'кей, тоді комусь треба змінити прізвище на Вишинський своє і захищати Конституцію Сталіна. Це перше.

Друге. Я ще раз підкреслюю, питання концептуальне. Коли людина отримувала паспорт, їй сказали, людині сказали, що цей паспорт довічний і ніяких більше грошей ти платити незобов'язаний в незалежності від того, ти малозабезпечений чи не малозабезпечений. А зараз ми говоримо як держава,

ми говоримо – ні, а тепер платити податок на отримання нового паспорта. А при цьому ми кажемо: ну, якщо місцевий бюджет захоче тобі дати пільгу...

Послухайте, це не рішення місцевих бюджетів. Я маю на увазі, міняти паспорти за гроші – це не рішення місцевих бюджетів. Чого ви за рахунок їх пільги щось хочете зробити? Якщо це держава вирішує, що держава хоче міняти правила гри, то держава повинна компенсувати ці витрати, а не пільги місцевих бюджетів. Якщо держава приймає рішення, що тепер ми поголовно всі міняємо паспорти з книжки на картку, то держава повинна забезпечити відшкодування цих витрат, а не казати – я держава, прийняла таке рішення, а ти, місцевий бюджет, іди і за рахунок своїх коштів надавай пільги чи не надавай пільги, вирішуй сам коротше, місцевий бюджет.

Тому це не державницька позиція. Державницька позиція така, що або: а) ми говоримо так, що ті паспорти, які видані, вони діють безстроково з вклейками фотографій, і ми нові паспорти, припустимо, вже книжечкові не видаємо, а видаємо їх вже пластикові від початку. Це один підхід.

Або другий підхід. Ми говоримо про те, що ми проводимо заміну всіх паспортів примусово, ну умовно кажучи, 25 – примусова заміна, 45 – примусова заміна, але тоді держава бере ці витрати на себе. Тоді права людини не порушуються. Бо людина не несе витрат на це, про які їй ніхто не говорив. Ні, в першому випадку вона не несе витрат, ні в другому випадку вона не несе витрат.

Якщо ми говоримо про перший варіант, то тоді ми можемо сказати: дивись, у тебе по закону в 25 років є альтернатива, хочеш поміняй на пластиковий, але тобі треба буде доплатити тобі треба буде доплатити, або вклей фотографію і тобі нічого не треба міняти. Тоді нема порушення прав людини.

А якщо ми зараз, сьогодні говоримо – ні, ти примусово поміняй і ще нам заплати за це гроші, то тоді це називається, може, не юридично, але людською мовою по факту додатковий податок, додатковий одноразовий платіж, який невідомо звідки і невідомо чого з'явився.

Тому позиція така – давайте вирішимо. Я ще раз підкреслюю, нема питань, діджиталізація, нові віяння – все це класно, я – за. Я залишу собі свій паспорт все одно принаймні на згадку, хоча я навіть по цьому закону потрапляю під пільги і мій паспорт і так безстроковий. Але я ще раз підкреслюю, людина повинні чітко... людина повинна бути захищена. Якщо держава обіцяла, що цей паспорт безстроковий і тепер хоче змінити ці правила, людина не повинна за цю зміну платити свої гроші. Все. Просто і ясно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, в принципі, я вже згадав вашу пропозицію щодо того, що ми як народні депутати можемо це питання вирішити між першим і другим читанням. Воно, на мій погляд, такий попередній, воно цілком є справедливим з точки зору, якщо ми, дійсно, як законодавець вирішуємо, в принципі змушуємо людей змінювати паперовий паспорт на пластикову картку, то ми це можемо вирішити як парламент, і як приклад, звільнити цих людей від додаткового платежу.

Але це питання вже для подальшого доопрацювання.

Ігор Фріс. Потім Володимир Ватрас. Потім Олег Макаров. Будь ласка.

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, ви в принципі все сказали перед тим, як я хотів озвучити це. Для мене єдине в принципі я так розумію, що і Сергій Володимирович так само абсолютно підтримує варіант максимально додаткового забезпечення права власності і непорушення основоположних прав громадянина щодо права власності і можливості розпорядження його власністю по підробленим документах.

Основний момент, який він зачіпає, на мою думку, абсолютно слушний, – це питання гарантування з боку держави первинних домовленостей, які держава і особа взяли між собою, коли особа отримала

паспорт, а громадянин зобов'язався його використовувати. Якщо держава визнає цей паспорт від початку, то вона повинна і визнавати наступні документи, які вона буде видавати так само безкоштовно, наприклад, як ви це, в принципі, озвучили. Але ця позиція до обговорення і ця позиція до прийняття до другого читання, яка абсолютно слухна, яку, напевно, що треба буде підтримати і рекомендувати всім підтримати. Тому що договір має бути двосторонній між людиною, яка використовує паспорт, і державою, яка його визнає і зобов'язується його визнавати і надалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Володимир Ватрас, будь ласка. Потім Олег Макаров.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я, власне, хочу зняти свою пропозицію щодо направлення суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Подивимось як пройде голосування по основній пропозиції, по тому висновку, який озвучив Ігор Фріс. Але я хотів звернути увагу на два моменти.

Момент перший. Ми сьогодні говоримо про державу-сервіс і Президент говорить. Держава-сервіс – це що? Це там, де зручно людині, а це не там, де держава змушує людину вчиняти якісь додаткові дії для того, щоб отримати ID-карту замість паперового варіанту паспорта.

І другий момент. Чи має в цій ситуації принцип зворотної дії закон? Чи можемо ми сьогодні цим законом погіршити становище людей, які отримували паперові паспорти, які були безстрокові?

Тобто оце два основних моменти, про які я прошу всіх подумати як колег юристів членів Комітету правової політики. І, власне, чому ми повинні на сьогоднішній день між першим і другим читанням виконувати роботу суб'єкта законодавчої ініціативи, яку він повинен був зробити, подаючи цей законопроект?

І яким чином нам між першим і другим читанням вирішити питання про зміни до Закону України про Єдиний державний демографічний реєстр, адже в законопроекті є всього три статті? Тому давайте розглядати висновок Ігоря Павловича, а я на своєму не наполягаю. Визначусь у голосуванні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Народний депутат Макаров. Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Це той випадок, коли дійсно ми можемо підредагувати закон до другого читання, якщо мова йде тільки про оплату. Хочу сказати, що коли закон фактично переписується до другого читання, це не новина для нинішніх законодавців. Наприклад, 3711, там майже переписано, сьогоднішній 5068 пообіцяли переписати до другого читання майже і там більш системні і великі закони. Тому нічого дивного в цьому немає.

Разом з тим, мені видається, що цей закон буде доповідати вже той, хто зазначений в пояснювальній записці при першому читанні. І я думаю, що, може, член Кабінету Міністрів матиме змогу взяти на себе обов'язок виправити це питання і вирішити це питання фінансування, власне перевидачі цих паспортів за кошти держави. Я не думаю, що це дуже великі кошти мають бути виділені. А саме при підготовці законопроекту до другого читання, я переконаний, нам вдасться доопрацювати ті речі, які слушно зауважив Сергій Володимирович Власенко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Да, від себе для пана Максима Соколюка. Я думаю, що ви почули настроїв народних депутатів членів комітету. Тому, якщо ви пропрацюєте до того, як законопроект буде розглядатися в першому читанні Верховною

Радую, питання можливості звільнення від оплати для тих осіб, які підпадають під дію цього закону і вимушені будуть міняти свій паперовий паспорт на паспорт у формі пластикової ID-картки, і якщо під час доповіді цього законопроекту цей сигнал буде публічно озвучений народним депутатом, то на мій погляд, вірогідність того, що законопроект буде підтриманий в першому читанні широким колом залу народних депутатів ця вірогідність значно підвищується. Це моя оцінка, моє розуміння.

Шановні колеги, чи є хтось, хто хоче ще прийняти участь в обговоренні? Якщо немає, я тоді ставлю на голосування пропозицію підкомітету, висновок комітету... А, да, і я думаю, що давайте про всяк випадок, хочу додати до висновку комітету пропозицію народного депутата Власенка застосувати 116-у. Я думаю, що ми зможемо цим скористатися, якщо народні депутати дійдуть необхідності щодо там якихось більш суттєвих змін між першим та другим читанням.

Якщо ніхто не заперечує, тоді ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту 3986 з наступною пропозицією. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про паспорт у формі книжечки (реєстраційний номер 3986) (від 14 серпня 2020 року) (поданий Кабінетом Міністрів України) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та (або) суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та (або) інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту. Визначити доповідачем від комітету з цього питання голову підкомітету Фріс Ігор Павловича.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу її підтримати і проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко Василь Іванович. Не бачимо.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов мав доєднатися до нас. Чи є ви з нами?

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми, народний депутат Пузанов до нас доєднався.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В, За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За. Утримався. Вибачте, утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв – утримався.

Так, рахуємо: 12 – за, проти – 0 і 7 – утримались. Рішення прийнято.

Дякую шановному представнику Державної міграційної служби за участь в комітеті, відповіді на запитання народних депутатів.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це також перше читання, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення захисту права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що належать дітям та підопічним особам) (реєстраційний номер 5229). Автор – наш колега член нашого комітету Фріс Ігор Павлович.

Я пропоную надати слово автору. І таким же чином: запитання, після цього доповідь нам голова підкомітету Іван Романович Калаур, після цього обговорення і голосування.

Ігор Павлович Фріс, будь ласка, вам слово як автору.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

Знаєте, колеги, суть цього законопроекту, його ідея виникла саме під час роботи, попередньої моєї роботи приватним нотаріусом, коли посвідчувалися відповідні правочини за участю малолітніх і неповнолітніх осіб, здійснювалася державна реєстрація права власності.

Ніби у нас все було нормально. Ніби не було жодних проблем, тому що необхідність дотримання всіх законних прав та інтересів при... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, ми вас не чуємо.

ФРІС І.П. ...вказаною особою або батьками, або законними представниками вказаної особи нерухомого і рухомого майна або цінного майна.

Що ж сталося після цього? Законом було передбачені інші правочини, де участь нотаріуса не є обов'язковою, але які підлягають державній реєстрації. Законом визначена з'явилася ситуація, коли під припинення права власності малолітньої, неповнолітньої особи або особи, яка потребує піклування, не потребується будь-якого рішення органу опіки і піклування. І таким чином вказані особи позбавляються права власності.

І сам момент виникнення ідеї вказаного закону – це реальний і готовий кейс, який виник під час державної реєстрації припинення права власності на нерухоме майно, яке належало дитині. До державного реєстратора звернувся законний представник – батько дитини, який подав заявку про знищення нерухомого майна, всі необхідні довідки про знищення нерухомого майна, яке належало дитині у порядку успадкування. Державний реєстратор,

оцінивши всі ці документи, виявився юристом і виявився особою, яка була абсолютно нездатна недооцінити ту небезпеку, яка могла виникнути щодо порушення прав неповнолітньої особи.

Він звернувся до органу опіки і піклування, чи отримав батько згоду на таку дію і чи дійсно звернувся в БТІ, щоб здійснити додаткову перевірку чи дійсно будинок знесений. Виявилось, що ні, орган опіки і піклування відповідної згоди не давав і будинок той був не знесений. А метою було заволодіння нерухомим майном, належним дитині, таким недобросовісним батьком, яким виявилася ця особа.

І саме це стало тим поштовхом, який дав мені можливість реалізувати своє право законодавчої ініціативи – підготувати вказаний законопроект. Ідеєю самого законопроекту, як ми вже з вами говорили, є необхідність внесення відповідних змін в Цивільний та Сімейний кодекси України, який регулює питання управління майном дитини, та містить досить вузький перелік правочинів, згоду на вчинення яких батьки, усиновлювачі або опікун мають отримувати в органах опіки і піклування. Наприклад, туди не підпадають такі правочини як правочини щодо емфітевзису або суперфіції земельної ділянки. І як вже стало абсолютно відомо, ці правочини підлягають державній реєстрації. В такий спосіб теж обмежується право неповнолітньої дитини стосовно земельної ділянки, яка їй... *(Не чути)* Законні опікуни... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігорю, ми вас не чуємо, щось у вас з Інтернетом.

ФРІС І.П. ...які виступили співавторами цього документу, пропонується узгодити між собою статті 31 та 71-ї Цивільного кодексу України, 177-ї Сімейного кодексу України та 17-ї Закону України про охорону прав дитини.

Так само пропоную внести відповідні зміни в Закон про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, де так само зобов'язати

державних реєстраторів, при здійсненні державної реєстрації правочинів, які не підлягають нотаріальному посвідченню, або при виникненні, переході або припиненні прав власності неповнолітніх осіб або малолітніх осіб на майно вимагати рішення органу опіки і піклування.

Тобто ми хочемо заборонити здійснення відповідних правочинів щодо нерухомого майна не тільки стосовно відчуження і стосовно поділу, обміну, розподілу нерухомого майна, стосовно об'єктів незавершеного будівництва так само. Це не тільки житло, тому що на сьогоднішній день норми Сімейного та Цивільного кодексу визначають, що тільки стосовно житлового майна необхідна відповідна згода. А зараз ми знаємо, у нас відкрита можливість спадкування і діти стають власниками не тільки житлових приміщень, в тому числі це стосується і земельних ділянок, в тому числі це стосується майнових прав на нерухоме майно. А зараз, якщо ми, парламент, підтримаємо і буде така воля і ми зможемо реалізувати той законопроект, який на сьогоднішній день є предметом розгляду Верховної Ради, в частині гарантування прав інвесторів, коли у нас з'являться нові об'єкти цивільного... *(Не чути)* майно так само, які будуть предметом спадкування, то... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігорю, мабуть, ви виключіть, будь ласка, відео, тому що десь зникає звук. Якщо ви виключите відео, ми вас будемо краще чути.

ФРІС І.П. Попробую, Андрій Євгенович. Поганий у мене зв'язок сьогодні цілий день рве його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так якщо виключити відео ... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Да. Так зручно?

_____. Можливо Wi-Fi і мобільний зв'язок, вони між собою сперечаються. Треба щось одне ставити.

ФРІС І.П. Ти маєш на увазі, що треба виключити Wi-Fi на телефоні чи що?

Продовжимо. Небагато мені лишилося. Значить, колеги, враховуючи це, авторами була запропонована ідея щодо забезпечення посилення захисту прав та інтересів дітей та підопічних про вчинення батьками, усиновлювачами або опікунами від їх імені або в їх інтересах (так само це не було предметом регуляції відповідними нормами сімейного та цивільного законодавства) правочинів, які мають важливе значення, шляхом закріплення обов'язку отримувати згоду органів опіки та піклування на вчинення відповідних правочинів, а також передбачити обов'язок державного реєстратора при вчиненні відповідних реєстраційних дій перевіряти наявність відповідної згоди. Сама процедура внесення відповідних змін в норми Цивільного та Сімейного кодексів, Закон "Про охорону дитинства" та Закон "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей" прямо визначена в пояснювальній записці.

Я з радістю відповів на всі питання. Вважаю, що цей закон необхідний і ми максимально зможемо цим законом сприяти дотриманню тих конституційних прав на нерухоме і цінне майно, яке належить дітям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Чи є запитання у народних депутатів? Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Питання перше. Я так розумію, що того героїчного нотаріуса, якого ви згадали, його ім'я по батькові Ігор Павлович?

ФРІС І.П. Ні, це... Ви маєте на увазі, реєстратора. Це був реєстратор. Це був звичайний державний реєстратор.

ВЛАСЕНКО С.В. Нема питань. Я зрозумів, що не Ігор Павлович це був. Все, о'кей. Тепер у мене питання.

ФРІС І.П. Зупинив діяльність. Сергій Володимирович, зупинив діяльність 2 роки назад майже.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, ви хочете внести зміни в низку статей. У мене просте питання. От, дивіться, опікун не має права без дозволу органу опіки та піклування. Перше – відмовитися від майнових прав підопічного, в тому числі від права власності на об'єкт нерухомого майна належного підопічному.

У мене просте питання. Скажіть, будь ласка, тобто за всіма... Відмовитися від права власності підопічного на будь-який об'єкт по суті виходить, якщо тлумачити цю норму. Вибачте, я зараз почну трошки, може, гіперболізувати ситуацію. Але, якщо опікун захоче подарувати іграшки свого підопічного, якими він вже не грається, але які йому подарували, тобто підопічному, тобто це власність підопічного. Якщо він захоче ці іграшки передати в будинок дитини, то йому треба буде йти і отримувати згоду органу опіки і піклування. Ну принаймні так виписана норма. Тобто будь-яка відмова від майнових прав підопічного – це означає, що якщо ви відмовляєтеся від всього, що йому належить, не лише від нерухомості, автомобілів чи якихось земельних ділянок, а від усього. Можливо, тут треба щось підправити. Це перше. Перший момент, який для мене незрозумілий, я би хотів вашу думку почути.

Далі. В цій же самій статті...

ФРІС І.П. Сергій Володимирович, дозвольте я поетапно. Давайте по одному зразу, так буде легше мені.

ВЛАСЕНКО С.В. Да, будь ласка.

ФРІС І.П. Дивіться, відмова від права власності. Малося на меті саме відмова від права власності, а не розпорядження. Нормами Цивільного кодексу передбачена процедура відмови від права власності. Є така норма. Мало хто нею користується, але навіть в своїй діяльності я так само використовував декілька раз заяву про відмову від права власності і майно передавалося попередньому власнику.

Стосовно того, що це треба конкретизувати стосовно цінного майна, нерухомого майна або транспортних засобів – абсолютно слушно. Я думаю, що ми це деталізуємо до другого читання.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую за відповідь.

Питання наступне. В цій же статті, підпункті третьому ви пишете, що опікун не має права без дозволу органу опіки та піклування укладати відмінені або в інтересах підопічного договори, які підлягають нотаріальному посвідченню або державній реєстрації, на підставі яких набуваються, змінюються або припиняються речові права.

Тобто якщо хтось захоче подарувати дитині нерухоме майно...

ФРІС І.П. Сергій Володимирович, сьогодні ця норма діє так само. Набуття майна на ім'я неповнолітніх, малолітніх дітей, які здійснюються від їх імені або за згодою офіційних представників, так само потребує рішення органу опіки і піклування. Ми зараз... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто набуття на сьогоднішній день регулюється в такий спосіб? Ну мені здається, що це трошки так... Ну я розумію зміну, я

розумію зміну і припинення, але я не розумію логіки в набутті. От я про що хотів сказати.

Можливо, якщо ми вже цю ситуацію, так би мовити, рихтуємо, може, є сенс і підрихтувати її в цій частині? Ну який сенс? Якщо хтось хоче подарувати неповнолітньому нерухомість (подарувати, не забрати, а віддати), навіщо йти до органу опіки і піклування? Щоб що, щоб вони сказали, що цей правочин порушує права неповнолітнього, обдарування його чи щось інше? Може, є сенс це підрихтувати.

ФРІС І.П. У мене постійно переривається зв'язок, на жаль. Я зрозумів ваше питання. Але в кінцевому...

У нас є інша норма – це Закон про безпритульних і бездомних дітей, який визначає, що будь-які правочини потребують нотаріального посвідчення. Закон про охорону прав дитинства визначає, що будь-які правочини щодо набуття право власності або права розпорядження малолітнім, неповнолітнім особам так само потребують рішення органу опіки і піклування. Тому набуття так самого цього потребує.

Я вам поясню чому це відбувається і коли це відбувається. Іде, наприклад, відчуження майна за участі неповнолітнього, належного йому майна. В цьому випадку орган опіки і піклування виставляє певні вимоги щодо певного забезпечення майном неповнолітньої особи і воно визначає, що треба набути майно, воно відбувається шляхом дарування і дозвіл на це, так само, надається органом опіки і піклування.

ВЛАСЕНКО С.В. Ігор Павлович, я зрозумів, що так воно зараз є, але в мене питання – навіщо? Я ще розумію, теоретично я ще можу зрозуміти, коли таке набуття відбувається на оплатній основі, я ще розумію, бо там можна гратися з ціною і так далі. Але якщо, припустимо, таке набуття відбувається на безоплатній основі, якщо хтось хоче подарувати дитині нерухомість, земельну ділянку, автомобіль, що завгодно, навіщо на це згода

органу опіки і піклування? Де в цьому логіка? Тут логіки немає. Тобто логіка: згода органу опіки і піклування необхідна для того, щоб орган опіки і піклування пересвідчився, що права неповнолітнього не порушуються, це логічно і понятно. Але, якщо неповнолітній безоплатно отримує майно, отримує, не передає, отримує майно, як можуть його права порушуватися? Може, якщо мені хтось наведе приклад, може, я погоджусь з тим, але я поки не бачу, як це працює. Якщо ми вже регулюємо цю сферу по-новому, то давайте і це відрегулюємо.

МАКАРОВ О.А. Сергій Володимирович, якщо дозволите я вам скажу, що були у мене випадки, коли це треба було регулювати і це впливало на права малолітнього. По-перше, коли дарується обтяжене майно, недобудоване майно, майно, яке знаходиться в аварійному стані і просто батьки вирішили якесь своє питання.

Другий випадок – це коли такими маніпуляціями просто дитина потім переписувалась, наприклад, з державної квартири, де вона прописана і має якісь права, в якусь сільську хату, яка завтра завалиться і потім орган опіки і піклування формально мав інформацію, що у дитини є житло, і тому можна там якісь інші маніпуляції проводити.

І третє – там, коли батьки знову-таки розлучаються і "хімічать", то таким чином вони просто укладають угоду про розподіл між собою витрат на утримання малолітнього і таким чином просто вписували формально якесь житло, яке насправді вирішувало інше питання при обміні і розподілі грошових коштів, наприклад.

Тому я не бачу ніякої небезпеки в тому, що така норма буде існувати. В даному випадку краще або все відмінити і буде абсолютно ліберальна держава. Або, якщо ми все регулюємо, то і тут виключень не треба робити, бо випадки були різні, я з ними особисто стикався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігорю.

ФРІС І.П. Я думаю, що Олег Анатолійович абсолютно висловив позицію. Не знаю, чи Сергій Володимирович почув те, що я сказав, що у моменти досить часто, коли батьки під час реалізації належного дитині майна зобов'язують набути інше майно, інше нерухоме майно (іншої квартири) або забезпечити майнові права неповнолітнього іншим якимось шляхом, шляхом отримання в дарунок, наприклад, від дідуся, від бабусі якогось іншого нерухомого майна, на це якраз дається згода опіки і піклування, яка перевіряє, чи це майно за своїми якостями і за своїм статусом і об'єктністю не менше... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігорю, ми вас не чуємо знову, на жаль.

Шановні колеги, давайте, є така тоді пропозиція, якщо запитань більше нема до пана Ігоря, я надам слово Івану Романовичу Калауру, поки Ігор Павлович підключається.

Іван Романович, будь ласка, щодо засідання підкомітету з цього законопроекту.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Андрій Іванович, за надане слово.

Підкомітет з питань цивільного та адміністративного законодавства розглянув законопроект за авторством Ігоря Фріса. Шляхом поіменного опитування комітет підтримав цей законопроект.

Але я хочу сказати про те, що є декілька висновків з приводу цього законопроекту, одні підтримують цей законопроект, як наприклад, Комітет Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики, підтримує цей законопроект з вимогою про те, що будуть враховані ті зауваження, які зроблені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, а також Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України. Комітет з питань бюджету вважає, що даний законопроект не

позначатиметься на державному бюджеті, аналогічну позицію займає Міністерство фінансів і так далі.

Але, у нас є декілька висновків. Це висновок Інституту законодавства Верховної Ради України, який говорить про те, що він не повністю забезпечує права дитини, зокрема, право власності та на інші речові права. В нас є висновок Головного науково-експертного управління, яке висловило чотири зауваження, одне із них таке глобальне, яке говорить про те, що не варто, вирішуючи питання захисту прав дитини, робити відкритий перелік правочинів на які буде надаватися згода органу опіки і піклування, в тому числі і це зауваження, яке висловив Сергій Володимирович Власенко. Ну і наше рідне Міністерство, це Міністерство юстиції, воно не підтримує цей законопроект і пояснює це тим, що законопроект повинен або приймається в тому випадку, коли відносини взагалі не врегульовані або потребують доврегулювання.

Від себе особисто я хочу сказати про те, що дійсно законопроект, ідея цього законопроекту має право на життя. Тому що цим законопроектом уточнюється перелік правочинів, на які повинен надати згоду орган опіки і піклування. Але, на моє глибоке переконання, деякі окремі положення цього законопроекту все ж таки потребують доопрацювання. І я повністю поділяю позицію Сергія Володимировича Власенка, що з приводу набуття тут питання треба врегулювати. І коли ми говоримо про набуття, то ми повинні додати норму про те, що якщо йдеться про набуття, але це набуття пов'язане із зловживанням батьківськими правами, то напевно такий правочин потрібно визнавати недійсним.

На попередньому обговоренні я говорив про те, що не варто дублювати у трьох законодавчих актах одну і ту ж саму норму. Тому на моє глибоке переконання, ми повинні у Цивільному кодексі, як у базовому кодифікованому акті, зробити відсилку до спеціального законодавства.

Загалом комітет схвалив цей законопроект, і я, з вашого дозволу, зачитаю рішення підкомітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що належить дітям та підопічним особам, поданий народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити народного депутата Калаура Івана Романовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Голову підкомітету. Дякую.

Я надаю слово Володимиру Ватрасу. Потім Ігор Фріс. Потім Сергій Власенко.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я, як член профільного підкомітету цивільного законодавства, підтримую законопроект Ігоря Павловича. І власне, на відміну від попереднього законопроекту, цей законопроект дійсно є прикладом правильної законодавчої техніки, де автор пропонує внести зміни не лише до Цивільного та Сімейного кодексів, а й до відповідних спеціальних законів. Таких як Закон України "Про охорону дитинства", таких як Закон України "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей", та саме головне – до Закону "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень".

Дійсно, дане питання потребує додаткового врегулювання, і я як в минулому практик неодноразово стикався із зловживаннями зі сторони і опікунів і піклувальників. І лише в судовому порядку, після тривалих судових тяганин, доводилося відстоювати права та інтереси малолітніх та неповнолітніх осіб. Ігор Павлович, безпосередньо як колишній нотаріус і автори законопроекту, я там дивився, практикуючі адвокати, на прикладах з

практики запропонували дієвий механізм захисту прав та охоронюваних інтересів дітей.

Єдине, на що я хотів би звернути увагу коли ми будемо між першим і другим читанням вже працювати безпосередньо над даним законопроектом, нам потрібно буде доручити Кабінету Міністрів в особі Міністерства юстиції привести підзаконні нормативно-правові акти, в тому числі правила опіки і піклування, у відповідність до запропонованих змін.

Не зовсім я погоджуюся в тій частині, що непотрібно дублювання. Чесно кажучи, як показує практика, дублювання в нормативно-правових актах потрібно. Тому що якраз коли ми будемо застосовувати відсилочні норми, то подекуди не зовсім компетентний державний реєстратор там, можливо, чи не зовсім скажімо так компетентний нотаріус, може не ознайомитися з усією законодавчою базою, а застосувати, для прикладу, один нормативний акт, не застосовуючи інший. Тому дублювання положень Цивільного кодексу в Сімейному і в спеціалізованих законах, на моє переконання, це є гарний дороговказ саме для державних реєстраторів. Тобто для посадових осіб, які повинні чітко, при державній реєстрації речових прав та їх обтяжень, проаналізувати усі підстави, де вони мають вимагати дозвіл органу опіки і піклування.

Прошу всіх підтримати. Дійсно, законопроект на часі і його прийняття очікує наше суспільство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Фріс Ігор Павлович, будь ласка.

ФРІС І.П. Якраз хотів підтримати пана Ватраса в тому, що він сказав. Але додати, що Міністерству юстиції треба буде доручити так само дійсно зробити низку правок і низку зауважень в підзаконні акти, які регулюють

порядок, в тому числі державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, а саме сам порядок державної реєстрації.

І все ж таки думаю, що треба слушно віднестися до пропозицій в частині того, що нам варто все ж таки продублювати. Бо сьогодні і в Цивільному кодексі, і в Сімейному кодексі, в кожному з цих нормативно-правових актів, законах визначено певні процедури щодо отримання відповідно згоди і представлення відповідних прав законними представниками або усиновлювачами неповнолітніх і малолітніх дітей. Воно не буде зайвим і відсилочні норми можуть спотворити нашу цю всю ідею.

Хоча, як Іван Романович зазначив, ми з ним обговорювали це питання, якщо ми зможемо знайти компромісне рішення і правильне формулювання до другого читання, я, знаєте, абсолютно підтримую пропозицію науковців і фахівців в частині реалізації подібних норм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово. Мене не зовсім переконали приклади, які наводились, які наводив Олег Анатолійович Макаров, тому що вони все одно, всі приклади, пов'язані не лише і з набуттям майна, а й з відчуженням майна. Тобто, якщо батьки хочуть відчужити одну нерухомість, яка належить дитині, але вони замість того купують якусь розвалену хібару, щоб прописати туди дитину – це все одно пов'язано з продажем майна, на яке дитина може претендувати. І тут органи опіки і піклування повинні примусити батьків спочатку придбати нерухомість дитині і оцінити її вже в рамках продажу. Коли скажуть, а квартиру ми відчужуємо...

ФРІС ОІ.П. Сергій Володимирович, якраз ви ж самі і кажете: спочатку набудьте, абсолютно вірно, і це рішення органу опіки і піклування, воно має оцінити цю квартиру. Ви абсолютно праві, ви самі сказали.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, не зовсім так. Дивіться, у дитини є квартира на яку може претендувати дитина, батьки хочуть цю квартиру продати. Тоді ми повинні...

ФРІС І.П. Давайте не так, у дитини є квартира, яка їй належить, отак.

ВЛАСЕНКО С.В. О'кей, хорошо. Батьки хочуть її продати з якихось причин. Але знову-таки вони хочуть її продати, не купити, а продати, то оцінюючи продаж орган опіки і піклування повинен сказати: ні, хлопці, ви спочатку придбайте квартиру, покажіть нам її, але ми будемо оцінювати не в рамках придбання, а в рамках продажу. І тут нема жодних проблем.

Але я би хотів трошки про інше сказати. Дивіться, колеги, після прийняття цього законопроекту ми собі уявляємо, наскільки збільшиться навантаження на орган опіки і піклування? А ми собі уявляємо, що орган опіки і піклування, як правило, збирається раз на місяць або два рази на місяць? А ми собі уявляємо... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, продовжуйте.

ВЛАСЕНКО С.В. Так от, орган опіки і піклування збирається один або два рази на місяць. Це перше.

Друге. Якщо ми говоримо про нерухомість, то сто відсотків треба огляд робити, і сто відсотків не завжди цей огляд робиться перед першим засіданням. Тобто нам треба... З одного року, звичайно, абсолютно точно я погоджуюся з тим, що треба захищати права неповнолітніх, тут без заперечень, тут немає в цьому жодних сумнівів. Але ми повинні знайти

механізм, який буде це балансувати. Можливо, в цій ситуації треба прийняти рішення про те, що орган опіки і піклування має працювати якось частіше. Я не знаю.

Але тоді у мене знову пропозиція, тоді 116-у давайте пропонувати. Бо нам прийдеться шукати... Якщо ми будемо шукати механізми якогось балансу, щоб орган опіки і піклування оперативно реагував на такі речі, що ми, припустимо... О'кей, я розумію, шахрайські історії, але ж є 90 відсотків не шахрайських історій, не шахрайських, а реальних, справжніх так би мовити і так далі, коли реально є у дитини друга квартира, коли є, але хочуть продати одну із двох. Щоб ми не тримали людей по 2, 3, 4 місяці...

ФРІС І.П. Сергій Володимирович, це і зараз все є. І зараз орган опіки і піклування засідає і розглядає всі питання, пов'язані з відчуженням нерухомості. І зараз він розглядає питання з набуттям нерухомості.

Цей законопроект вирішує питання інших трошечки норм. Він вирішує, конкретизує питання, що там, де немає нотаріального посвідчення, ми його теж розповсюджуємо, а саме, наприклад, на суперфіцій, на емфітевзис. Ми їх розповсюджуємо на ті правочини, за які вони беруть і в простій письмовій формі пишуть заднім числом, ідуть до реєстратора і реєструють це все. Ми розповсюджуємо це все на те, що коли вони йдуть до реєстратора і пишуть заявку, що це майно є знесеним і припиняють право власності на належне неповнолітньому, там, де не потрібно нотаріуса. Там, де є нерухомість і де є нотаріус, зараз є орган опіки і піклування і при відчуженні і при набутті. Тут проблем немає і ми з цим не стикаємося.

Ми хочемо охопити ті правовідносини, які не контролюються нотаріусом, які вимагає орган опіки і піклування. Ось мета законопроекту.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, Ігор Павлович. Я розумію з першого разу, мені не треба повторювати це двічі.

ФРІС І.П. Ви мене не почули.

ВЛАСЕНКО С.В. Але ви мене почуйте. Я кажу вам про інше. Якщо ви вже взялися регулювати це, то давайте це відрегулюємо все і нормально. Не просто перепишемо стару норму, яка є, з незрозумілою логікою, давайте ми ці питання теж випишемо, якщо ми вже їх регулюємо. Я вам тільки про це кажу. Я не кажу про те, що це не регулюється сьогодні, а ви регулюєте отак.

Я кажу про інше, я кажу, що якщо там є проблеми в регулюванні, так давайте, вже регулюючи це, відрегулюємо це повністю. Ну абсолютно ж точно, що є проблема зі строками отримання документів в органі опіки і піклування. Ну очевидно ж, що є ця проблема. Так давайте подумаємо, як її врегулювати в контексті того законопроекту, який ви запропонували. Я ж не проти.

ФРІС І.П. Я – за.

ВЛАСЕНКО С.В. Тому 116-а, знову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Сергій Володимирович.

Є пропозиція вже голосувати, тому що ми достатньо глибоко обговорили цей законопроект.

Я тоді ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з наступною рекомендацією і пропоную додати пропозицію пана Сергія Власенка щодо застосування 116-ї.

Отож, ставлю на голосування відповідно висновок: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що належить дітям та підопічним особам (реєстраційний номер 5229) (від 12 березня 2021 року)

(поданий народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Друге. Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та (або) суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та (або) інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету Калаура Івана Романовича.

Прошу підтримати це рішення та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. В першому читанні – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув, Василь Іванович.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.
Народний депутат Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенєв. Немає.

Результати голосування: 17 голосів – за. Прийнято одноголосно. Проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до питання порядку денного – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання героїзації військових злочинців та легалізації нацизму (реєстраційний номер 2797) (поданий народним депутатом України Бужанським).

Ми запрошували пана Бужанського до засідання комітету. Я хотів би запитати чи є він зараз з нами? Не бачу.

_____. Мав бути. Він був на комітеті. Зараз, секунду, я уточню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, дозвольте поки з процедури?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Романе.

БАБІЙ Р.В. А у нас ще стоїть в порядку денному, я бачу, про виконавче провадження 5267, ми його...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, я перепрошую. Шановні колеги, я перепрошую, я просто перейшов одне питання порядку денного. Повертаємося до питання.

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" щодо створення умов для виконання угод про врегулювання спору (мирових угод), укладених між іноземним суб'єктом та державою Україна (реєстраційний номер 5267) (поданий Кабінетом Міністрів України).

З нами наразі заступник міністра юстиції пан Іван Ліщина. Це перше читання. Пане Іване, будь ласка, вам слово.

Потім запитання, потім виступ голови підкомітету, обговорення і голосування.

ЛІЩИНА І.Ю. Дуже дякую за надане слово. Я буду дуже коротко.

Це відносно короткий законопроект, який має на меті вирішити проблему ситуації, коли відбувається виконавче провадження, і в рамках укладання мирової угоди між Україною і відповідним позивачем в інвестиційному арбітражі виникає необхідність закрити таке виконавче

провадження. Ми знаємо, що процедура закриття виконавчого провадження – це досить складна і врегульована законом ситуація. Власне, для вирішення цієї проблеми пропонується внести низку змін в Закон "Про виконавче провадження", яке, власне, і пропонується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Іване.

Чи є запитання? Запитань немає.

Тоді надаю слово голові підкомітету. Ігор Павлович Фріс, будь ласка, щодо цього законопроекту.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

На підкомітеті з питань організації діяльності органів юстиції був розглянутий законопроект про внесення змін до Закону України "Про виконавче провадження" щодо створення умов для виконання угод про врегулювання спору (мирових угод), укладених між іноземним суб'єктом та державою Україна.

Згідно з пояснювальною запискою законопроект розроблено з метою виконання Україною угод про врегулювання спору (мирових угод), укладених між іноземним суб'єктом та державою Україна на будь-якій стадії врегулювання спору або розгляду справи, включаючи стадію визнання та виконання рішення.

Якраз зараз по деяким питанням виникає виконання судового рішення і нам необхідно з цією метою прийняти вказаний законопроект. Враховуючи те, що до вказаного законопроекту у членів підкомітету не було висловлено жодних зауважень, а Головне науково-експертне управління Верховної Ради зробило низку зауважень, в тому числі зробив зауваження законопроекту Інститут законодавства Верховної Ради України, але всі вони можуть бути виправлені до другого читання, на думку членів підкомітету.

Підкомітет рекомендує комітету рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про виконавче

провадження" щодо створення умов для виконання угод про врегулювання спору (мирових угод), укладених між іноземним суб'єктом та державою Україна (реєстраційний номер 5267) (від 18 березня 2021 року) (поданий Кабінетом Міністрів України) за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради визначити голову підкомітету Фріса Ігоря Павловича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Чи є необхідність в обговоренні? Тоді ставлю на голосування зазначений проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту № 5267 з рекомендацією, яку вже озвучив... з висновками, які вже озвучив голова підкомітету Фріс Ігор Павлович.

Прошу підтримати цю пропозицію та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Рахуємо. 18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це проект Закону 2797.

До нас доєднався автор законопроекту пан Максим Бужанський.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний порядок розгляду, ще раз нагадую: надаємо слово автору, запитання від народних депутатів членів комітету з вас, після цього доповідь голова профільного підкомітету, після цього обговорення і голосування.

Пане Максиме, вам слово, будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, дякую, що запросили. *(Шум у залі)*

НІМЧЕНКО В.І. В порядку відання. Колеги, в порядку відання.

ГОЛОВУЮЧА. Василь Іванович, у вас питання?

НІМЧЕНКО В.І. Давайте оприділимо регламент. Да у мене питання. По порядку ведення взагалі нашого комітету. У нас питання відкрите – питання правового характеру. Все. Історію, стратегію написання, воно не має ніякого значення стосовно включення законопроекту в пленарний зал. Давайте чітко говорити: чи є сумніви конституційності, чи є процедурні порушення, чи матеріальна основа, передбачена чи не передбачена законом допустима... І все.

А то 47 хвилин ми про паспорти балакали. Хто ще не знає, що спеціально спалили всю апаратуру і розікрали, щоб випускати пластикові? І щоб знали, що не державі платять, а хто займався випуском пластикових паспортів, і ви їх знаєте. От про що йде мова. І ми тут 45 хвилин Сергія, я

його поважаю, ми слухали. Це хорошо. А по суті процедури. Зараз, дивіться, вже 6 годин.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я відповів Василю Івановичу.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Дуже стисло, якщо можливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це питання, я так розумію, до мене.

Василь Іванович, ми попередні законопроекти, це було перше читання, тому вони обговорювалися. У нас тільки саме перший був включення в порядок денний. Але я цілком розумію і це такі ж пропозиції лунають і від інших народних депутатів, щоби встановлення якогось регламенту засідання нашого комітету... *(Не чути)* народних депутатів.

НІМЧЕНКО В.І. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За традицією ми цього не робили. Але я дослухаюся і до вашої пропозиції, і до пропозицій шановних колег народних депутатів. Запропонуємо проект регламенту і ми як комітет можемо його в принципі прийняти і надалі ним керуватися при розгляді питань. Ви пам'ятаєте, я завжди говорю, коли ми розглядаємо на попередній стадії, щоб ми сконцентрувалися на питаннях конституційності. Але у нас всі фахові юристи, тому ця дискусія, вона буває досить тривалою.

Перепрошую. Погоджуюся з вашою пропозицією. Давайте ми в робочому порядку завершимо підготовку цього регламенту.

НІМЧЕНКО В.І. Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І будемо розглядати законопроект пана Максима Бужанського, це перше читання. Тому можуть бути і запитання і обговорення, це цілком зрозуміло.

Пане Максиме, будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, я нагадаю вам, що у нас з 2015 року діє Закон про заборону пропаганди тоталітарних режимів. Так сталося, я не кажу, що це навмисно, але так сталося, що це вийшов суто антирадянський закон і він дуже добре діє як антирадянський. Але там не зазначено в повній мірі все, що стосується Третього рейху. Я підкреслюю, мова йдеться тільки про Третій рейх. Ніяким чином це не стосується, я чув були питання, ні діяльності ООН, ні діяльності УПА, ні діяльності окремо та особисто панів Шухевича та Бандери. Тут мова йдеться про Третій рейх.

То мій законопроект спрямований на те, щоб, не змінюючи жодної літери в існуючому законопроекті про заборону тоталітарних режимів, пропаганди тоталітарних режимів, доповнити його тим, що потрібно для того, щоб він дійсно забороняв пропаганду нацизму. Це стосується особисто організації СС, яка була засуджена Нюрнберзьким трибуналом в цілому та визнана злочинною, та це стосується осіб, які безпосередньо мали участь в Голокості – масовому знищенні ромів та євреїв.

Я нагадаю вам, що 28 квітня ми спостерігали ганебне явище, ви всі бачили отой марш прибічників однієї з есесівських дивізій, який відбувався вулицями Києва. Ви бачили реакцію на це послів Німеччини, посла Ізраїлю. Ви бачили реакцію на це суспільних діячів, Офісу Президента. Це недопустимо.

Колеги, я розумію, що, може, не кожного це хвилює, але час іде і є молоде покоління, яке не досить усвідомлює, що таке є нацизм. І це наше завдання – заборонити спроби його легалізації.

Я ознайомився дуже детально із зауваженнями ГНЕУ. Я ознайомився із зауваженнями тих поважних інститутів, шести інститутів, до яких ваш

комітет направляв запити. Я хочу вам сказати, що там немає нічого такого, що принципово щось змінювало би.

І у мене є особистий варіант, який я запропоную до другого читання в якості змін, зауважень, уточнень і так далі. Якщо будуть зауваження від колег з фракції "Слуга народу" чи з інших фракцій, ми все узгодимо, бо там мова може йти лише про термін. Нічого ми не змінюємо в нашому, в принципі, про засудження тоталітарних режимів, але ми маємо зазначити конкретні речі, які заборонять пропаганду нацизму. Бо давайте будемо відверті, я знаю безліч випадків, коли люди отримують реальні строки за, наприклад, серп і молот радянський, коли хтось вдягає футболку на 9 травня або деякі інші свята. Але, на жаль, немає жодних випадків, коли людина відверто використовує нацистські символи, коли людина "зігує" на вулицях, ми всі бачили, що це відбувається. За це дійсно реально немає відповідальності. Я вважаю, що ми повинні тут діяти.

Я дуже прошу вас підтримати цей законопроект, рекомендувати його до першого читання. Перед другим читанням всі зауваження ми врахуємо.

Я нагадаю вам, що в цьому році жахлива річниця – 80-та річниця трагедії Бабиного Яру. Це не єврейська трагедія, це наша спільна українська трагедія. І, я вважаю, що це крок, який ми повинні зробити для того, щоб таким чином також вшанувати пам'ять загиблих та всіх-всіх, без виключення, хто віддав життя сражаясь проти нацизму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Шановні колеги, чи будуть запитання до автора? Не бачу. Дякую.

Я тоді надаю слово голові підкомітету. Ольга Володимирівна Совгиря, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, на підкомітеті був розглянутий проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання

героїзації військових злочинів та легалізації нацизму (реєстраційний номер 2797) (від 3 лютого 2020 року).

Підкомітет пропонує комітету прийняти таке рішення: рекомендувати Верховній Раді цей проект закону за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу, і визначити доповідачем від комітету з цього питання заступника голови комітету - голову підкомітету з питань політичної реформи і конституційного права Совгирю Ольгу Володимирівну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ольго.

Законопроект вже тривалий час обговорюється і між членами комітету і народними депутатами. В мене є запитання наразі до членів комітету, чи є необхідність зараз в обговоренні законопроекту?

_____. Немає, пане голово, давайте голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, погоджуюсь.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону № 2797 з наступним висновком. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання героїзації військових злочинців та легалізації нацизму (реєстраційний номер 2797) (від 3 лютого 2020 року) (поданий народним депутатом України Бужанським) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу. Визначити доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України заступника голови комітету Совгирю Ольгу Володимирівну.

Прошу підтримати це рішення та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

Народний депутат Маслов. Маслов – за.

Народний депутат Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Що за шум, колеги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович ви – за?

НІМЧЕНКО В.І. За.

Там якийсь крик, у нас крик, чи де?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболєв.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Однозначно – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Шпенюв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенюв – за.

Я думаю всі проголосували. Рахуємо результати голосування.

18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято одноголосно.

Дякую.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую пане Максиме, що змогли взяти участь в засіданні комітету. До побачення.

Наступні питання – це попередній розгляд. У нас законопроект 5369 – це проект Закону про ліквідацію Окружного адміністративного суду Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду (реєстраційний номер 5369), як я вже зазначив, поданий Президентом України як невідкладний.

До нього єдиним поданням іде внесення відповідних змін, похідних від законопроекту 5369, змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (5370). І до цього законопроекту 5370 був поданий альтернативний законопроект 5370-1.

Тобто є пропозиція обговорювати одразу всі три законопроекти, оскільки вони два є пов'язаними, як це визначено у поданні Президента, і один є альтернативний до одного з пов'язаних.

До нас доєднався заступник керівника Офісу Президента пан Андрій Смирнов. Пропоную надати йому слово від автора законопроекту.

До нас також доєдналися Вища рада правосуддя. І мабуть, у них вже є інформація щодо відповідного консультативного висновку, якщо він був ухвалений Вищою радою правосуддя.

До нас також доєднався до засідання комітету голова Ради суддів Богдан Моніч.

І від Верховного Суду пан Расім Бабанли.

Я пропоную наступне. Ще раз, це попередній розгляд. Тобто як слушно зазначив Василь Іванович Німченко, маємо обговорити питання, чи суперечать чи не суперечать Конституції України відповідні законопроекти. Тому пропозиція така. Надаємо можливість висловитися автору законопроекту. Якщо є, запитання до автора. Потім я пропоную надати слово нашим представникам органів судової влади. Після цього надати слово співголові підкомітету профільного. Після цього обговорення, якщо в ньому буде необхідність.

Я надаю слово пану Андрію Смирнову. Будь ласка.

СМИРНОВ А.О. Доброго дня, шановні колеги! Дійсно, Президент України вніс до Верховної Ради законопроект про ліквідацію Окружного адміністративного суду Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду (за реєстраційним номером 5369).

Внесення процедурне цього законопроекту відбулося відповідно до законів і Конституції, згідно статті 19 Закону України "Про судоустрій та статус суддів", за яким проект Закону про утворення чи ліквідацію суду вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя.

Я, забігаючи наперед, розуміючи власне можливі запитання від шановних членів комітету, хочу висловитися щодо консультацій з Вищою радою правосуддя. Законами України або іншими підзаконними нормативно-правовими актами не встановлено, в який саме спосіб, формі, вигляді мають процедурно відбуватися консультації з Вищою радою правосуддя.

Проте, хочу сказати шановним членам комітету про те, що консультації щодо ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва відбувалися з Вищою радою правосуддя ще починаючи з 2017 року.

26 грудня 2017 року Вища рада правосуддя в своєму рішенні про розгляд питання щодо ліквідації та утворення окружних адміністративних судів підтримала проект на той час Указу Президента України про ліквідацію та утворення окружних адміністративних судів, яким передбачалося ліквідувати Київський окружний адміністративний суд і Окружний адміністративний суд міста Києва, і утворити Окружний адміністративний суд Київської області та міста Києва. І вирішила вважати за можливе ліквідацію цих адміністративних судів та утворення окружного адміністративного суду.

Значить, 30 липня 2020 року на веб-сайті офіційного інтернет-представництва Президента України було оприлюднено електронну петицію щодо ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва, яку підтримали понад 25 тисяч громадян України. За результатами розгляду цієї петиції Президентом України було доручено розпочати консультації з Вищою радою правосуддя.

25 листопада 2020 року за моїм підписом до Вищої ради правосуддя було скеровано лист щодо можливих шляхів врегулювання ситуації довкола діяльності Окружного адміністративного суду міста Києва. Відповідь Вищої ради правосуддя було отримано 22 грудня 2020 року, в якій Вища рада правосуддя зазначила, що з метою дотримання балансу незалежності із судовою владою і забезпечення права на справедливий суд для кожного, подальша дискусія з вищезгаданого питання має відбуватися із залученням

широкого кола експертів на базі професійних майданчиків, у тому числі Вищої ради правосуддя.

1 лютого 2021 року Офісом Президента України надіслано до Вищої ради правосуддя для висловлення позицій законопроект стосовно ліквідації та утворення окружних адміністративних судів, юрисдикція яких поширюється на територію Київської області та міста Києва.

11 березня 2021 року до Офісу Президента надійшла копія Рішення Вищої ради правосуддя від 4 березня поточного року про надання консультативного висновку щодо проекту Закону про ліквідацію та утворення окружних адміністративних судів, юрисдикція яких поширюється на територію Київської області та міста Києва. Вища рада правосуддя у своєму консультативному висновку від 4 березня 2021 року не висловила позиції щодо підтримки чи непідтримки законопроекту, зазначивши, що реалізація вказаного законопроекту не видається можливою до моменту створення та початку роботи повноважного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, оскільки переведення суддів із ліквідованих до новоствореного суду може відбуватися виключно на підставі в межах рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Як стало мені відомо сьогодні, Вища рада правосуддя обговорювала це питання сьогодні на своєму засіданні. Питання фактично обговорено вже щодо тієї редакції законопроекту, який був внесений Президентом до парламенту. І знову ж таки, наскільки мені відомо, я не знаю, чи приймають участь у нас зараз на засіданні представники Вищої ради правосуддя, вони не можуть це підтвердити або спростувати. Питання це піднімалося і Вища рада правосуддя так само констатувала, що це виключне право Президента звертатися до Верховної Ради з відповідними законопроектами щодо ліквідації та утворення судів.

Я, знову ж таки вдруге забігаючи наперед, фактично пророкую питання щодо підстав, які слугували для внесення цього законопроекту до парламенту.

Дійсно, Законом України, якщо я не помиляюся, статтею 19 "Порядок утворення і ліквідації суду" Закону України "Про судоустрій і статус суддів" написано в частині четвертій, що підставами для утворення чи ліквідації суду є зміна, визначеної цим законом, системи судоустрою, необхідність забезпечення доступності правосуддя, оптимізація видатків державного бюджету або зміна адміністративно-територіального устрою.

Шановні колеги, питання щодо Окружного адміністративного суду міста Києва, воно вже, знаєте, воно вже стало, з плином часу вже стало певним навіть не риторичним, а більш канонічним з точки зору довіри до цього органу судової влади. Через довіру можна сприймати фактично будь-яку підставу щодо ліквідації суду, яку я щойно зачитав зі статті 19 закону.

Наприклад, доступ до правосуддя не може відбуватися без довіри до цього органу – до суду. Ми всі бачили, скажімо так, багато новин, в яких згадувався цей суд. Ми чули позицію Верховного Суду. Мені доволі цікаво, яка буде у них позиція сьогодні на комітеті. Але ми чули позицію Верховного Суду, який навіть збирав цілий пленум для того, щоб нагадати окремим суддям про присягу. І вся юридична спільнота, вона розуміла, для чого був скликаний той пленум, який власне предмет і коло питань було обговорено на пленумі Верховного Суду.

Тому Президент України, скориставшись своїм законним і виключним правом на внесення відповідного законопроекту, скерував його до Верховної Ради для розгляду в парламенті.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Олександровичу, за те, що детально відповіли на питання щодо консультацій...

СМИРНОВ А.О. На свої питання: які санкції ми поставили. Може, у колег будуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання, які стосуються проведення попередніх консультацій між Офісом Президента та Вищої ради правосуддя щодо цього законопроекту.

Хочу народним депутатам членам комітету ще раз зазначити, що все це листування, яке на наш запит спрямував до комітету Офіс Президента України, воно вже достатньо давно знаходиться в електронному комітеті, і всі ви могли мати можливість ознайомитися з документами, які зазначив тільки що пан заступник керівника Офісу Президента України.

Шановні колеги, чи є запитання до pana Андрія Смирнова?

Є запитання від pana Новікова. Михайло Миколайович, будь ласка.

НОВІКОВ М.М. Це буде не запитання. Я хотів би, обмежуючи себе сам в праві задавати запитання, хотів би заявити про те, що у мене є наявний конфлікт інтересів щодо прийняття цих законопроектів щодо ліквідації ОАС у спосіб, передбачений даними законопроектами. Оскільки у разі прийняття цих законопроектів як законів, у мене виникає проблема доступу до правосуддя, оскільки в Окружному адміністративному суді вже 4-й місяць знаходиться на розгляді справа за моїм позовом до Пенсійного фонду, пов'язаний з грошовим утриманням мене як судді у відставці. Тому я заявляю про наявний конфлікт інтересів і буду уникати обговорення і голосування на даному засіданні комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Ще раз. Чи є запитання до автора? Да.

Василь Іванович Німченко, будь ласка. Василь Іванович, включіть мікрофон, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я так розумію, що мене чути, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дуже добре.

НІМЧЕНКО В.І. Я єдине хотів би, так сказати, запитати на предмет консолідованості висновків наших експертів по цьому законопроекту. Відсутність, будемо так говорити.

І друге. Все ж таки питання: обов'язкова умова до кожного законопроекту, не вбачаючи на суб'єкт законодавчої ініціативи, але є вимога фінансового обґрунтування. І якраз в експертному висновку і є це. Чому так вноситься на розгляд це питання стосовно ліквідації структури суду і судової системи влади, але воно не согласовывается з законом і з процедурами, в тому числі звернення до парламенту з цим законопроектом? Я думаю, що у доповідача є же висновок за підписом Тихонюк. Я хотів би почути, чому так.

СМИРНОВ А.О. Дякую за запитання. Насправді у мене немає висновку за підписом Тихонюк. Я не знаю, про який висновок іде мова. Це висновок про що?

_____. Це голова науково-експертного управління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тихонюк.

СМИРНОВ А.О. Ні, я не читав висновок Тихонюк. Насправді не читав висновок Тихонюк. Я можу дати відповідь на питання, про яке згадав шановний член комітету, щодо того, чому не подається фінансово-економічне обґрунтування.

Насправді фінансово-економічне обґрунтування в контексті даного законопроекту, ми прораховували це із Державною судовою адміністрацією, із самою процедурою, за якою ми пішли, що суд ліквідовується і повноваження цього суду тимчасово, до утворення нового, передаються на інший суд, тимчасово, це можна зробити в межах тих бюджетних

призначень, які виділені бюджетом України на поточний бюджетний рік. Тому тут я не бачу жодних проблем.

З висновком Тихонюк я ознайомлюся. Буде цікаво почитати його.

Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Ми ж обговорюємо питання. Обговорюємо питання. І запам'ятайте, що всі державні видатки, вірніше, фінансові видатки з бюджету, вони приймаються лише законом. Я хотів би нагадати статтю 95. Іде питання не просто тут Кантакузівського району, йде питання про окружні суди, 3 мільйони людей. 3 мільйони людей! 80 тисяч справ, ви ж бачите справи. От про що йде мова.

Ми позбавимо людину доступу до судового захисту. От про що. Бо це повинні ... *(Не чути)* йти в суд, коли йти до парламенту, а не хіп-хоп. От про що йде мова.

СМИРНОВ А.О. Зрозуміло. Мова не йде...

НІМЧЕНКО В.І. Тим більше я дуже здивований, знаючи вас і поважаючи, що вам не доповіли такий висновок. *(Загальна дискусія)*

Давайте, щоб цього не було, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Сергій Власенко, запитання, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Андрію, два коротких запитання, насправді.

Все-таки питання перше. Яка із підстав, передбачених четвертою частиною статті 19 Закону "Про судоустрій і статус суддів", використовувалася Президентом для внесення цього законопроекту? Яка із чотирьох підстав, передбачених законом?

СМИРНОВ А.О. Пане Сергію, я дав вичерпну відповідь на це питання. Давайте вважати з вами, от моя позиція, вважати з вами, що ключовою підставою є необхідність забезпечення доступності правосуддя. Чому? Тому що... *(Шум у залі)*

ВЛАСЕНКО С.В. Я зрозумів. Саме це зазначено в пояснювальній записці: забезпечення доступу до правосуддя. Дякую.

І друге питання, дуже коротке. Я просто хотів уточнити. Ви сказали, що був лише один лист в рамках консультацій із Вищою радою правосуддя був лише один лист, який ви згадували. Чи я правильно зрозумів, що більше нічого не було?

СМИРНОВ А.О. Так. Два листа. Пане Сергію, моя комунікація з Вищою радою правосуддя відбувалася двічі. Один лист, я ще раз нагадаю, один лист був скерований 25 листопада 2020 року. І другий лист був скерований 1 лютого 2021 року.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Я все зрозумів. У мене немає питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще запитання? Немає.

СМИРНОВ А.О. Я з вашого дозволу тоді побіжу виконувати роботу.

ВЛАСЕНКО С.В. А тут ви не виконували роботу? Зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, будь ласка, вам слово.

Сергій Володимирович, дякую.

Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Власне питання пану Андрію. Пане Андрію, питання. Я хочу запитати. Будь ласка, чітко, можете ще раз сказати чітко мету цього законопроекту чи можна досягнути цю мету шляхом ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Анатолійовичу, ми вас не чуємо. Мабуть, якщо ви вимкнете відео... Да, давайте так спробуємо. Будь ласка. Ми бачимо, що це ви.

ВЛАСЕНКО С.В. Але мікрофон треба включити.

МАКАРОВ О.А. Я ще раз хочу попросити сказати чітко мету цього законопроекту.

І питання. Чи можна цієї мети досягнути шляхом прийняття Закону 3711? Чути мене?

СМИРНОВ А.О. Ми чуємо вас. Просто предмет регулювання закону 3711, він інший – це Вища кваліфікаційна комісія суддів. Я не зрозумів питання ваше.

МАКАРОВ О.А. Ви мету спочатку назвіть, а потім зрозумієте питання. Яка мета цього законопроекту?

СМИРНОВ А.О. Мета цього законопроекту ліквідація суду і створення замість нового суду. Там же написано прямо в законопроекті, про що він.

МАКАРОВ О.А. Зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СМИРНОВ А.О. А 3711 про що? Питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це інший законопроект.

МАКАРОВ О.А. Я думаю, що всі зрозуміли моє питання крім вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, зрозуміли. Спасибі, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Андрій Олександрович.

ВЛАСЕНКО С.В. Ідіть працюйте нарешті.

СМИРНОВ А.О. Спасибі, пане Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я надаю слово автору альтернативного законопроекту до 5080, автору народному депутату Мамці Григорію Миколайовичу, він також з нами. Григорій Миколайович, що в вашому законопроекті такого... *(Загальна дискусія)*

Григорій Миколайович Мамка, будь ласка, вам слово, як автору альтернативного законопроекту.

МАМКА Г.М. Доброго дня! Дякую за запрошення, дякую за можливість презентувати свій альтернативний законопроект. Мій законопроект каже про те, що необхідно все-таки викликану мету, викликану позицію і підтримання першого законопроекту в тому, що ліквідувати адміністративний, Окружний адміністративний суд міста Києва. Можна ліквідувати, але на мою думку, зміною назви ліквідація не повинна проходити щодо закону.

Законопроект по суті частково дублює перший законопроект, але навантаження те, яке на даний час знаходиться в окружному

адміністративному суді, я взяв статистику за 2020 рік, в якому перебувало більше 20 тисяч справ і матеріалів у провадженні даного суду. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович, ми вас не чуємо.

МАМКА Г.М. *(Не чути)* Законопроектом, зміною одного слова "Окружний адміністративний суд міста Києва"... Чому міста Києва, а не всі суди окружні на території України – незрозуміло. Але мета, зрозуміло, більше політична.

Не прийнято рішення, куди ж передати ці матеріали і яким же чином і згідно яких повноважень хто їх буде розглядати. Тому що кожна справа, кожний позов до суду – це є якась проблема, якийсь спір, який по суті і наділений повноваженням, адміністративний суд щодо розгляду.

Тепер по суті. Я пропоную розділ VII "Прикінцевих та перехідних положень" Закону України "Про судоустрій і статус суддів доповнити пунктом 3.2 такого змісту.

"Установити під час ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва положення частини шостої статті 147 цього закону щодо порядку припинення здійснення правосуддя судом, що ліквідується, та передбачених ним судових справ, застосовується з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.4 розділу II "Прикінцевих положень", і внесення змін до розділу VII "Прикінцевих і перехідних положень" Закону "Про судоустрій і статус суддів".

Другий пункт. "Ліквідувати Окружний адміністративний суд міста Києва згідно пункту 2 розділу II "Прикінцевих та перехідних положень". І також внести зміни до статті 22, 27 і 276, і 278, 289 зі значком один Кодексу адміністративного судочинства, відповідно до яких адміністративні справи з приводу оскарження нормативно-правових актів міністерства чи іншого суб'єкта владних повноважень, дія якого поширюється на всю територію України, адміністративні справи з приводу розгляду, Антимонопольного

комітету з розгляду справ порушення законодавства у сфері публічних закупівель, – і далі по тексту, – щодо статті до "Прикінцевих положень" визначити... територіальну юрисдикцію якого поширюється на місто Київ, передати до виключної правосудності Верховного Суду пункт 3 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" проекту".

Ми всі можемо сказати про те, що правосуддя не має зупинятися, правосуддя повинно бути на користь громадян України юридичних та фізичних осіб.

Я все-таки хотів би і моя новела в цьому законопроекті передати всі провадження, які розглядаються, всі справи до Верховного Суду. Тим паче, вже реформували його, вибрали, судді досвідчені працюють і призначені вже на посади. І все-таки для того, щоб не зупиняти правосуддя, яке здійснюється адміністративним судом, і після ліквідації передати всі справи і нехай розглядає Верховний Суд України. Тому що ждати процес ліквідації, хто буде правонаступником, яким чином будуть призначені судді – це все час. І як показує практика, то можуть процеси так затягнутися і справи ніхто розглядати не буде.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорій Миколайович. Чи є запитання до автора альтернативного законопроекту? Немає.

Тоді, за запропонованим мною порядком розгляду, я надаю слово Вищій раді правосуддя, там у нас таке високе представництво. Шановні колеги, хто буде брати слово, будь ласка, назвіть себе для стенограми.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Доброго дня. Оксана Блажівська. Дякуємо від Вищої ради правосуддя за те, що нас долучили саме до розгляду таких важливих законопроектів як 5369 та 5370, які до нас надійшли.

Однак, одразу скажу наперед, на превеликий жаль, до нас не надходив законопроект 5370 з правкою 1, який щойно був озвучений.

Сьогодні зі мною беруть участь колеги, які були долучені саме до написання, як і вся Вища рада правосуддя, до написання консультативного висновку щодо згаданих законопроектів. А саме зі мною бере участь Лариса Швецова, Тетяна Розваляєва та Сергій Болотін. Нами сьогодні було прийнято консультативний висновок щодо даних законопроектів.

Якщо коротенько, яка була наша позиція, а потім мої колеги детальніше на ній зупиняться. Передусім я хочу сказати, що дійсно Вища рада правосуддя саме як конституційний орган в системі судоустрою поділяє викладену Президентом України позицію щодо саме захисту суспільства на справедливість, і це найважливіший акцент. Безумовно, увагу і довіру до суду та підтримує прагнення саме до відновлення та підвищення довіри до судової гілки влади.

При написанні консультативного висновку нами, звичайно, були враховані позиції, які надходили до Вищої ради правосуддя і від Ради суддів, яка надійшла однією із перших. Також до нас надійшла позиція Національної школи суддів, яка врахована у консультативному висновку. Звичайно, врахована обґрунтована позиція Верховного Суду, а також Державної судової адміністрації. В консультативному висновку нами приділяється увага таким питанням.

Перше. Нами приділяється увага саме щодо консультацій з Вищою радою правосуддя і ми посилаємося саме на статтю 125 Конституції та статтю 19 Закону "Про судоустрій і статус суддів".

Наступний розділ, на який ми звертаємо увагу. Це стосується саме питання Вищої кваліфікаційної комісії, а саме: у разі ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду зараховані до штату Окружного суду міста Києва судді можуть бути переведені до новоствореного або іншого суду того ж самого рівня на підставі та в межах і, що найважливіше, рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії України, яка, на превеликий жаль, на сьогодні... Саме закон 3711-д стоїть на обговоренні і ми надіємося на

якнайшвидший розгляд даного законопроекту для того, щоб ми могли детально проговорити питання Вищої кваліфікаційної комісії.

Втім хочемо сказати, що дійсно буде це проблемою, оскільки нам, якщо будуть швидше розглянуті ці два законопроекти, на сьогодні Вища кваліфікаційна комісія не створена, тимчасово, наголошу, і ми неодноразово повторяли, повноваження Вищої кваліфікаційної комісії не були передані жодному органу як тимчасовому.

Щодо фінансування. Також нами висловлюється коротенько позиція, скажу яка. Детально буде надіслана в консультативному висновку. Водночас, очевидно, є недопустиме те, що не відображено і не згадано про кошти. А саме коштів, передбачених у Державному бюджеті, ми знаємо, на 21-й рік обмаль. Ми знаємо про ці проблеми, які на сьогодні виникли з фінансування в судовій системі. А тому виникає питання, чи не потягне це на себе саме додаткових витрат, і який це буде тягар на судову систему в розрізі таких законопроектів.

А також хочу зазначити, що до Вищої ради правосуддя не було долучено розрахунку щодо таких витрат, у пояснювальній записці, які потягнуть за собою, або які в основі яких буде лежати саме ліквідація та створення таких судів.

Також ми наголошуємо дійсно і на гарантіях. І особливо хочеться згадати, також Вища рада правосуддя і шановні народні депутати долучалися до обговорення фінансування апаратів судів на сьогодні, усім відома ця проблема. І в консультативному висновку ми про це наголошуємо і згадуємо про те, що не передбачено механізму саме переведення як суддів, так і не вирішується питання чіткого збереження висококваліфікованих працівників апарату окружного адміністративного суду.

Наступне, на чому ми наголошуємо в своєму консультативному висновку, – це на доступі до правосуддя. Адже прийняття законопроекту 5369 може поставити під загрозу забезпечення конституційних прав громадян на доступ до правосуддя та його доступність, адже це дві окремі

гарантії. Зокрема справи, які розглядаються Окружним адміністративним судом міста Києва та підлягають передачі саме до Окружного адміністративного суду, за правилами процесуального законодавства будуть розглядатися новим складом суду, а їх розгляд розпочнеться спочатку відповідно до положень частини чотирнадцять статті 31 Закону про адміністративне судочинство. Що також є вагомим і на це потрібно буде зважити.

Також проектами законів наразі не передбачено процесуальної визначеності реалізації права громадян саме на звернення з новими позовами, це також слід врахувати, які підсудні Окружному адміністративному суду. Адже тут потрібно врахувати, територіальні юрисдикції яких поширюються саме на місто Київ.

Наступне, на що ми звертаємо увагу в консультативному висновку, що спори за участю (адже це важливо і на це наголошує і Верховний Суд звертає на це увагу) вищих органів державної влади також мають свою специфіку, свої особливості, які зумовлюють необхідність пошуку спеціального законодавчого регулювання щодо їх розгляду. Ці справи характеризуються саме особливим суб'єктом і на це повинна бути звернута увага. Адже вже є певна специфіка і певні навички в суддів окружного адміністративного суду щодо розгляду такої категорії, яка в даному випадку буде передана іншому суду.

І наостанок хочу коротенько сказати, також нами наголошується на тому, що, і на це звертав Європейський Суд в своїх рішеннях, і Венеційська комісія наголошувала на таких моментах, що поза будь-яким сумнівом суд у встановленому законом... має бути також утворений з повним та неухильним дотриманням як Конституції, так і законів чинних України.

Позаяк з тим, враховуючи вищевикладене, хочу сказати, що сьогодні Вища рада правосуддя просить звернути... законодавців, і в своєму висновку звертає на це увагу, на необхідності врахування тих зауважень, тих позицій і тих застережень, які нами викладені до законопроектів 5369 та 5370, за умови

врахування таких наших застережень та зауважень, які висловлені в консультативному висновку, за такої умови ми підтримуємо дані законопроекти, які будуть представлені у Верховній Раді. Дякую.

Передаю слово Тетяні Розваляєвій, яка детальніше зупиниться на певних моментах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оксано.

Я просто хотів би наголосити, ми зараз знаходимося на стадії попереднього розгляду, тобто багато з цих рекомендацій та ваших зауважень ми можемо розглядати після отримання вашого консультативного висновку під час підготовки цього законопроекту до першого читання, коли будемо по суті його розглядати. Тобто якщо є ще щось додати щодо питань на стадії попереднього розгляду, то будь ласка.

Питання суперечить чи не суперечить Конституції цей закон – це основний тест, який ми сьогодні проходимо.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Так, нами це відображено, і детально мене доповнить моя колега Тетяна Розваляєва.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяна, вам слово.

РОЗВАЛЯЄВА Т.С. Доброго дня. Дякую.

Я хочу зосередити увагу на ряді моментів, а саме на тому, з чого почав Андрій Олександрович. І не дарма він стільки уваги приділив тому, чи були консультації. На його думку, це були консультації з Вищою радою правосуддя, які проводилися протягом з 2017 року по сьогоднішній день і відповідними шляхами.

Ну я не можу сказати, які консультації надавала Вища рада правосуддя в 2017 році, а саме, мабуть, вона погоджувала питання, пов'язані з об'єднанням судів. Це була, ви знаєте, така велика реформа з боку Президента Порошенка. Але наскільки всі знають, то цей законопроект не був реалізований. Чи можна вважати, це питання до юристів, всі ми юристи, чи можна вважати, що той консультативний висновок, який був наданий на пропозицію законопроекту 2017 року, який не був реалізований, чи можна вважати його належною консультацією?

Щодо листів, то ви знаєте, що всі рішення, всі висновки які приймаються Вищою радою правосуддя, а це її прямий обов'язок, що стосується судоустрою, то такі висновки приймаються шляхом прийняття рішень на засідання Вищої ради правосуддя. Недарма от зараз депутат Власенко задав питання з приводу того, що ж відповідно до статті 19 частини четвертої Закону "Про судоустрій і статус суддів" є метою цього закону, який зараз розглядається? При цьому посилається наш поважний Андрій Олександрович на той факт, що були проведені консультації попередньо при наданні консультативного висновку по законопроекту, який називався "Про ліквідацію і утворення окружних адміністративних судів, юрисдикція яких поширюється на території Київської області та міста Києва". Але треба приділити велику увагу тому, що стало підставою для подання попереднього законопроекту. Попередній законопроект, метою прийняття цього попереднього законопроекту була оптимізація видатків державного бюджету. Саме виходячи з того, що такої оптимізації не відбудеться в разі реорганізації і створення, Вищою радою правосуддя і надавався відповідний висновок.

Крім того, слід звернути увагу, що крім того, що Вища рада правосуддя надає відповідні попередні консультації при ліквідації суду, і за Конституцією України статтею 125 і частиною другою статті 19 Закону "Про судоустрій і статус суддів" Вища рада правосуддя надає консультації щодо створення нових судів. І ініціатива створення нового суду взагалі ніколи не

обговорювалася з Вищою радою правосуддя, тобто прошу звернути на це увагу.

Крім того, за нашим висновком і за моїм особистим баченням, ми вважаємо, що ті консультації, які повинні бути проведені з Вищою радою правосуддя з дуже серйозних питань, а це стосується ліквідації суду, не проведений. Тим паче треба звернути увагу на те, що ми не зазначали у своєму консультативному висновку про те, що зараз сказав Андрій Олександрович і що стало підставою взагалі для подання таких законопроектів. Це стала ініціатива, це став результат на електронну петицію щодо ліквідації окружного суду.

І я хочу сказати про те, що саме метою подачі цього законопроекту вже зазначено питання, яке також передбачене частиною четвертою статті 19, як підстава для ліквідації суду, це забезпечення доступності до правосуддя. Вища рада правосуддя вважає, що така підстава є новим прецедентом, який ніколи розглядався у державі з посиленням на те, що ліквідація суду проходить у зв'язку з необхідністю забезпечення доступності до правосуддя.

І ми вважаємо, що з огляду на винятковість цього законопроекту, ми вважаємо, що обґрунтування у пояснювальній записці щодо мети, наслідків і так далі, і так далі, повинні бути більш ширшими, оскільки ліквідація суду саме з таких підстав, вона зачіпає дуже великий об'єм наслідків, які повинні бути обов'язково викладені у супровідних документах до законопроекту. Тим паче, що не містить в собі ні преамбула закону такого обґрунтування, в тому числі і ці пояснювальні записки, про які я казала.

На що хочеться звернути також увагу. Про те, що у своєму консультативному висновку, який ми надавали 4 березня 2021 року на попередній законопроект, ми вже зазначали про те, що питання судоустрою повинно бути належним чином обґрунтоване.

На що мені хочеться ще звернути увагу. Про те, знову повернутися до питання шановного депутата Власенка, що частина четверта статті 19 Закону

"Про судоустрій і статус суддів" передбачає декілька підстав для утворення чи ліквідації суду.

Перша підстава – це зміна системи судоустрою. Оскільки фактично йде перейменування Окружного адміністративного суду міста Києва на Київський міський адміністративний суд. Це фактично, що охоплюється питанням доступності щодо територіальної, то не можна казати про те, що це є зміною судоустрою.

Також я вже зазначала про те, що немає належного обґрунтування щодо необхідності ліквідації суду у зв'язку з втратою довіри до цього суду. Тим паче слід звернути увагу, що таке питання, як втрата довіри, не може ґрунтуватися, це на мою думку, ми не зазначили це у своєму висновку, але не може ґрунтуватися на незгоді з якимись рішеннями або діями конкретних суддів. Тому що мова йде про те, що в цьому суді працює 49 суддів і великий штат інших працівників. Немає, на мою думку і думку Вищої ради правосуддя, обґрунтування належного питання щодо втрати довіри саме до всього колективу Окружного суду міста Києва, в першу чергу до колективу суддів.

Крім того вважаю, що треба звернути увагу на те, що ліквідація суду приведе до одномоментного припинення здійснення правосуддя всіма судьями. Стаття 82 Закону "Про судоустрій і статус суддів" передбачає, що в разі ліквідації, реорганізації суду судді можуть без конкурсу бути переведені в новостворений суд цієї ж ланки і такої ж юрисдикції. Тому вирішити питання щодо... Важливо, усунення саме цих суддів від здійснення правосуддя в даному випадку виглядає дуже сумнівним.

Також хочу звернути увагу на те, що в тому ж консультативному висновку науково-експертної установи, про які вже зазначали поважні учасники цього обговорення, викладені відповідні цифри, які стосуються, яке ж навантаження виникне в Київському окружному суді, де працює 22 судді після того, як до нього буде передана така кількість справ.

Тим паче, що Київський окружний суд не є кінцевим судом, куди будуть передані повноваження Окружного суду міста Києва.

Наступним етапом буде Київський міський окружний адміністративний суд. І де будуть знаходитися справи, де будуть знаходитися архівні матеріали, де будуть знаходитися інші документи, особисті справи суддів і апарату – взагалі незрозуміло.

Це я вже хочу перейти до наступного законопроекту 5370, який визначає фактично конкретний для ліквідації цього суду порядок. Те ж експертна установа надавала свій науковий висновок і сказала про те, що це також виглядає дуже сумнівним, оскільки це порушує не тільки право особи до доступу до правосуддя, вже зазначали моя колега про те, що дуже багато питань не вирішуються цим законопроектом, а й порушуються права працівників цього суду. Це що стосується статті 147.

І в тому числі також на комітеті піднімалося питання щодо бюджетного обґрунтування. Законопроект 5369, пояснювальна записка посиляється на те, що ліквідація суду і створення нового суду буде в рамках бюджетних асигнувань для існування цього суду.

А щодо 5370, то взагалі немає ніяких витрат з приводу виконання цього Закону. Але я хочу звернути увагу на те, що як мінімум такі витрати додаткові будуть стосуватися витрат на оплату праці суддів, в тому числі і тих, які не будуть працювати, але будуть отримувати заробітну плату, працівників апарату, поточні видатки. Слід зазначити про те, що законопроекти 5370 і 5369 не визначають, на якій же матеріально-технічній базі буде створений новий суд, чи потребує це відповідних видатків і поточні видатки.

Надаючи свій консультативний висновок, Вища рада правосуддя зазначила конкретно, що вона не підтримує законопроекти, які надіслані нам для надання консультативного висновку.

Що стосується законопроекту 5370 зі значком 1, дійсно ми не надавали свій консультативний висновок. Але я хочу зазначити про те, що, мабуть,

чекаючи, що таке питання постане, ми в своєму консультативному висновку висловилися з посиланням на думку Верховного Суду про те, що у Національній стратегії розвитку органів правосуддя та конституційного судочинства є варіанти вирішення проблеми, що стосується передачі справ від Окружного суду міста Києва. І з цього питання повинні бути проведені консультації, і заслухані відповідні думки.

Дякую.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Шановні колеги, чи можна ще невеличку ремарку додати. Наскільки ми знаємо, сьогодні відбувалась зустріч з приводу виконання зобов'язань, взятих Україною по Угоді про асоціацію. І Європейська комісія з цього приводу зазначила таке маленьке застереження, саме воно зачепило ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва. І вони зазначають, звертають увагу на такі важливі моменти.

Перше – що саме дійсно це має відбуватись в рамках діючої чинної Конституції та чинних законів. А також, що це має не ставити і не створювати правового конфлікту для того, щоб це не призвело до подальшого зупинення роботи таких судів.

Дякую. І ми думаємо, що такі наші позиції, які до вас завтра будуть направлені від Вищої ради правосуддя, будуть враховані як комітетом, так і Верховною Радою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З урахуванням все ж таки часу і стадії обговорення, я дозволю собі передати слово Голові Ради суддів України. Пан Богдан Моніч, ви з нами?

Я перепрошую, звертаюся до Вищої ради правосуддя, коли ви надішлете консультативний висновок, безумовно, ми його розповсюдимо серед народних депутатів членів комітету, він буде вивчатися при підготовці до першого читання.

Богдан...

МОНІЧ Б.С. Добрий вечір, Андрій Євгенович. Так, я з вами. Але ще раз перепрошую, в мене комп'ютер без відеокамери сьогодні, на жаль.

Позиція Ради суддів відображена в рішенні Ради суддів, яке було ухвалено 15 квітня 2021 року, це рішення № 13, воно було спрямоване на адресу всіх зацікавлених суб'єктів. І позиція Ради суддів полягає в тому, що відсутні як правові підстави для внесення запропонованих законопроектів, так і підстави відсутні для їх прийняття. Дана позиція є чинною, ми її підтримуємо.

Більше того, якщо стоїть питання стосовно якихось певних справ, які викликають певне занепокоєння, то ми досить нормально і спокійно реагували на інші законопроекти. Здається, був законопроект 5067, по-моєму, можливо, я помиляюся у цифрах, на жаль, не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно.

МОНІЧ Б.С. Стосовно того, якщо є питання якісь стосовно певної категорії справ чутливих, можливо, то більш оптимально, мабуть, було б вирішувати це питання шляхом зміни виключення певної підсудності, але не шляхом ліквідації суду. Коротко у мене все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Богдане.

Я надаю слово представнику від Верховного Суду на сьогоднішньому засіданні комітету пан Расім Бабанли, будь ласка.

БАБАНЛИ Р.Ш. Доброго дня, шановний Андрій Євгенович, шановні учасники, шановні народні депутати! Враховуючи те, що питання сьогодні стосується внесення в порядок денний і питання конституційності, то тут, без

сумніву, одним із ключовим є питання проведення консультацій із Вищою радою правосуддя, як це Конституцією передбачене, як про це зазначав доповідач законопроекту.

Тут хотіли б звернути увагу, що дійсно питання консультацій, що таке ці консультації, воно не регламентоване ні в законодавстві, ні в якихось таких рішеннях, які могли б офіційно протлумачити цей термін, також проведено не було. І ми в свою чергу звертаємо увагу на два аспекти тлумачення цього поняття, а саме – формальний аспект проведення цих консультацій та змістовний.

Від так, якщо брати до аналізу всі складові нашого права, зокрема, ті рекомендації, які надавалися Венеційською комісією, та як ці поняття тлумачаться в практиці Європейського Суду з прав людини, тут ключовим є функціональний підхід, щоб рішення, пов'язане із створенням та ліквідацією суду не ухвалювалось в умовах дисбалансу із судовою гілкою влади. І в такому випадку саме це є ключовим для вирішення питання про конституційність, тобто як формальні, так і змістовні критерії у їх сукупності.

Щодо інших питань, на сьогодні вони не є предметом сьогоднішнього розгляду, а тому наразі дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Расіме.

ДЕМЧЕНКО С.О. Є питання до Бабанли?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, хвилиночку. Я зараз надам слово Сергію Демченку народному депутату.

Між тим, виключно юрисдикція щодо тлумачення Конституції – це є виключно юрисдикція Конституційного Суду України, ми всі це розуміємо. Тому ми можемо тут багато говорити про тлумачення, а все ж таки це питання може остаточно вирішити тільки Конституційний Суд України.

Сергій Демченко і потім Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене питань немає, я б хотів виступити, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді, якщо питання, будь ласка, Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голово.

Пане Расім, у мене до вас питання слідуючого характеру. Відповідно до Закону про Регламент, обов'язком нашого комітету, членів комітету, відповідно, голови є необхідність визначення, чи відповідають положення законопроекту Конституції чи не відповідають. Я про це кажу, тому що дійсно це питання не політичного характеру, виключно юридичного.

Тоді внаслідок чого мені б хотілося почути від вас, яка позиція Верховного Суду юридична: чи даний законопроект, на думку Верховного Суду, містить положення, які протирічать Конституції чи ні?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це питання, чи суперечить Конституції, ми маємо розглядати відповідно до Закону про Регламент формулювання, чи суперечить Конституції...

НІМЧЕНКО В.І. І узгоджується. Чи узгоджується з Конституцією?

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Регламенті Верховної Ради визначено: "...чи суперечить Конституції".

Пане Расіме, будь ласка, вам слово.

БАБАНЛИ Р.Ш. Дякую, Андрій Євгенович. Дякую, Сергій Олексійович.

Для того, щоб дати відповідь на це питання, потрібно ознайомитися з консультативним висновком Вищої ради правосуддя, який було лише сьогодні озвучено, що його було схвалено, і побачити, без сумніву, його текст.

Верховним Судом надавались пропозиції Вищій раді правосуддя, які сьогодні частково були озвучені, але вони стосувались не питання Конституції, а питання інші, які пов'язані більше з доцільністю ухвалення цього законопроекту та можливих шляхів взагалі вирішення розвитку відповідної сфери суспільних відносин, я би так сказав.

Тому більш детального висновку на сьогодні, на жаль, Сергій Олексійович, вам сформувавати не можу, оскільки потрібно...

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло. Пане Расіме, скільки часу потрібно Верховному Суду для того, щоб ознайомитись з відповідним висновком і надати свій висновок щодо цього питання?

БАБАНЛИ Р.Ш. Сергій Олексійович, на жаль, не можу дати вам чітку відповідь з цього приводу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Будь ласка, уточніть у свого керівництва, якщо ви не вповноважені надавати відповіді на питання. А якщо вповноважені, скажіть свої думки як з боку Верховного Суду, будь ласка.

БАБАНЛИ Р.Ш. Дякую, Сергій Олексійович, все уточню.

ДЕМЧЕНКО С.О. Будь ласка, тоді ми очкуємо від вас, скільки вам часу необхідно. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Чи є запитання?

НІМЧЕНКО В.І. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. У мене коротеньке запитання. Якщо мене чують члени Вищої ради правосуддя і якщо в Раді суддів мене чують, я хотів би сказати, як вони взагалі дивляться, що, подивіться, в основу покладено петицію і необхідність поновлення довіри до суду на підставі цієї петиції. Чи не вбачають вони взагалі, що це нікчемна вообщє петиція? Тому що, по суті, це вплив суб'єктивного характеру уже не на суддів, а через систему на конкретних суддів. Ви ж знаєте, про що йде мова: і про голову суду, і про суддів, які сказали, що "ми обрані пожиттєво на невизначений строк, то яка може бути у нас переатестація?" *(Не чути)* Вони стали на принципі закону і Конституції. І все це з'явилося і появилось рішення.

А при чому тут петиція? Обговорювалися це питання взагалі? В таких... петиція стосовно припинення діяльності органів державної влади, судової системи по суті... *(Не чути)* ...де є більше 3 мільйонів, до 10 мільйонів людей.

Я хотів би це почути. Вони обговорювали взагалі питання? Завтра приймуть рішення по петиції і пошлемо Президенту – ліквідувати інститут Президента чи СБУ. В чому тут різниця? Я оце хотів би почути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Питання до Вищої ради правосуддя та Ради суддів. Хто має бажання? Да, будь ласка, Вища рада правосуддя.

РОЗВАЛЯЄВА Т.С. Тетяна Розваляєва. Дійсно, ми знаємо про цей факт і все інше. Але ми особливо звертали увагу не на те, що стала підставою саме

ця петиція, а звертали увагу на те, що частина четверту статті 19 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" однією із підстав для ліквідації суду є необхідність забезпечення доступності до правосуддя, що й було і є метою подання цього законопроекту. І саме про це ми вказували, що такий законопроект є прецедентом у практиці ліквідації судів з підставою необхідності забезпечення доступності до правосуддя. Тому він потребує особливого обґрунтування для того, щоби всім було зрозуміло, чи є, чи підтверджена така підстава для внесення такого законопроекту.

НІМЧЕНКО В.І. Я вибачаюся, суб'єкт законодавчої ініціативи пан Президент, він вказує, подивіться пояснювальну, він вказує, петиція, яка підтверджує недовіру до суду, це 25 тисяч. А у нас виборців, тільки є виборців 29 мільйонів 886 осіб, от про що йде мова. То б я пропонував, може, подивитися з цього боку.

У мене суб'єктивна точка зору, але, на мій погляд, щодо ліквідації взагалі це питання не можуть ставити, я ще раз кажу. Завтра прокуратуру поставлять Подільського району чи Печерського району, чи Печерський суд завтра поставлять, тому що він там небезпечний, ви знаєте, там всі справи такі, підвищено актуальні, от про що йде мова. То може, аби Вища рада правосуддя дала такий висновок, це було б однозначно підвалина для того, щоб більше такого ніхто не творив і не використовував ці моменти для розправи з суддями.

РОЗВАЛЯЄВА Т.С. Ми готові обговорити ці питання між собою. Але я хочу сказати, що, Василь Іванович, я дуже давно вас знаю, можливо, ви мене не пам'ятаєте, але я знаю, що ви дуже досвідчений суддя, дуже досвідчений політик. І ми в тому числі маємо надію на те, що у наших депутатів і у народу достатньо досвіду, в тому числі і бачення ряду моментів для того, щоб прийняти виважений закон, який базується на Конституції і на Законі "Про судоустрій і статус суддів".

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі.

ВЛАСЕНКО С.В. Це ви зря так думаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Тетяно, дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі, спасибі, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богдан Моніч просив слово для того, щоб, я так розумію...

МОНІЧ Б.С. В принципі, я вже опустив руку. Дякую, Андрій Євгенович, вже відповіла Вища рада правосуддя досить, нема що доповнити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Пан Сергій Власенко, запитання? Ні.

Тоді я надаю слово співголові підкомітету Павло Васильович Павліш, будь ласка. Ці законопроекти...

ПАВЛІШ П.В. Дякую Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одразу по трьох законопроектах.

ПАВЛІШ П.В. Так, одразу по трьох законопроектах. Щодо 5369 і 5370, дані законопроекти розглядались на підкомітеті з питань правосуддя і у зв'язку з тим, що у нас були питання, які ми не могли розглянути, тому що там не було пояснень суб'єктів законодавчої ініціативи, не було у нас даних щодо висновку Вищої ради правосуддя, тому ми ці питання, прийняли рішення, перенести на комітет і щодо них рішення підкомітет не приймав.

Щодо законопроекту №5370, то хочу зазначити, що комітетом відповідно до частини другої статті 125 Конституції України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, ви, мабуть, маєте... Павло Васильович, я перепрошую, перебиваю. Ви, мабуть, маєте на увазі...

ПАВЛІШ П.В. 5370-1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Дякую.

ПАВЛІШ П.В. Утворюється, організовується, ліквідовується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя.

Для того, щоб бути більш коротким... *(Не чути)* ...що комітет розглянув проект, народного депутата, який не є, в даному випадку, суб'єктом законодавчої ініціативи. Відповідно до статті 94 Регламенту Верховної Ради України підкомітет з питань правосуддя рекомендував не включати його до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Переходимо до обговорення законопроектів.

ДЕМЧЕНКО С.О. Є питання до Павла Васильовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Пане Павло, скажіть, будь ласка, чи розглядався підкомітетом даний законопроект на предмет конституційності?

ПАВЛІШ П.В. Підкомітет з питань правосуддя не є уповноваженим розглядати з питань конституційності саме, і такі повноваження ми розглядали з питань того, чи порушуються норми Конституції щодо самої подачі законопроекту, тобто відповідно до статті 125. Але ж як я вже й казав, що в зв'язку з тим, що в нас не було висновку Вищої ради правосуддя, не було пояснень суб'єкта законодавчої ініціативи, то ми не приймали ніякого рішення по законопроекту 5369 і по 5370.

А по 5370-1 там чітко зазначено, що є суб'єктом подання даного законопроекту Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя. Так як законопроект поданий народним депутатом, то там не було будь-яких таких суперечностей, які б могли б викликати в цьому питанні якісь ніші думки.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть будь ласка, ще питання. Чи направлялися дані законопроекти, чи була ініціатива з боку голови підкомітету або підкомітету, щоб їх розглянути на предмет конституційності на підкомітеті конституційному?

ПАВЛІШ П.В. Таких пропозицій від голови підкомітету чи комітету не було, тому що підкомітет прийняв рішення не розглядати ці законопроекти і перенести їх на розгляд комітету.

А щодо передачі на підкомітет з питань конституційності, то це має бути рішення комітету і підкомітет з питань правосуддя не може самостійно приймати такі рішення.

ДЕМЧЕНКО С.О. І останнє питання. Скажіть, будь ласка, на вашу думку, оскільки відповідних висновків не було ВРП і консультативного висновку, і на сьогоднішній день немає повноцінного висновку Верховного

Суду, чи є необхідність у висновку Верховного Суду щодо цих законопроектів?

ПАВЛІШ П.В. Я хочу зазначити, що я свою думку буду викладати під час голосування.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Васильович. Переходимо до обговорення. Перший був Сергій Власенко, будь ласка. А потім Олександр Пузанов.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Слухайте, шановні колеги, давайте "витягнемо голову з піску", перестанемо "стояти в позі страуса" і скажемо очевидні речі. Що мета цього законопроекту – ніяке не покращення доступу до правосуддя, про що неодноразово говорив автор законопроекту Президент України. Мета цього законопроекту єдина – відсторонити від здійснення правосуддя, голову і низку суддів Окружного адміністративного суду, щодо яких відповідні слідчі органи здійснюють слідчі дії. Давайте будемо говорити чесно. Що ж ми як страуси граємося в якісь ігри? Це перша історія.

Звичайно, що такої підстави немає в Конституції, її немає в законах, її немає ніде. Тобто для того, щоб покарати голову суду і чотирьох, якщо я не помиляюся, суддів із 49 суддів колективу суддівського, нам пропонують розламати весь Окружний адміністративний суд. Це перша історія.

Друге. Я хочу нагадати, що таке вже було у нас в Україні. В 2008 році маловідомий політик Віктор Ющенко робив точно те саме. Йому треба було позбавитися голови суду Олега Бачуна, і тоді йшли у нас укази про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва. Це другий момент.

Тепер щодо конституційності. Зазначений законопроект абсолютно точно не відповідає пункту 7 частини другої статті 129 Конституції, тому що він не забезпечує доступу громадян до правосуддя і розгляду справ в розумні строки. Тому що із суду, в якому 49 суддів передають справи в суд, в якому 22 судді. Тобто навантаження на суддів обласного адміністративного суду, назвемо його так, збільшується в два з половиною рази і всі справи починають слухатися від початку. Тобто всі справи, які зараз перебувають ОАСК, з моменту ухвалення цього закону передаються в обласний суд і там вони починаються з початку. Але там 22 судді, а передаються справи від 49 суддів. Яке до біса покращення і правосуддя і доступу громадян, і можливості розглядати справи в розумні строки? Це перша історія.

Друга історія неконституційна. Частина друга статті 125. Правильно колеги сказали, що законопроект щодо реорганізації і ліквідації суду вноситься Президентом після консультацій Президента із Вищою радою правосуддя. Ніяких консультацій Президента не відбувалось.

Я хочу нагадати, що згідно із 106 статтею Конституції Президент не має права передавати свої повноваження будь-кому. При всій повазі до pana Смирнова, він ще не є Президентом України. Я ж запитав його спеціально, які були листи? І він сказав, було два моїх листи. Пан Смирнов же не Президент країни. Це були консультації, можливо, заступника керівника Офісу і так далі. Ще раз звертаю увагу – Президент (106 стаття Конституції) і Президент не має права передавати свої повноваження будь-кому.

Не було жодних консультацій в будь-якій формі між Президентом і Вищою радою правосуддя з цього питання. Можливо, були якісь консультації в 17-му році щодо іншого питання – питання об'єднання двох судів. Можливо, були якісь консультації тоді, але по іншому питанню. А по питанню ліквідації ОАСК Президент України ніяких консультацій не проводив, бо немає ні документу, ні звернення Президента України до Вищої ради правосуддя про проведення консультацій.

І третє. Пан голова наш сказав абсолютно слушно, що офіційно тлумачити Конституцію може лише Конституційний Суд. І лише від себе я додам, що кожен із нас має право на тлумачення, але воно не є офіційним. Так от, що сказав Конституційний Суд у справі про реформи Порошенка, про Верховний Суд, Верховний Суд України. Конституційний Суд сказав чітко: шановні панове, зміна назви суду, якщо не відбувається територіальна, зміна в територіальній або предметній підсудності, не є ліквідацією. Це чітко сказав Конституційний Суд.

Нам що запропонували зміну територіальної підсудності? Ні. Нам що запропонували зміну предметної підсудності? Ні. Нам запропонували переставити слова в назві і кажуть нам, що це ліквідація. Та ми це все проходили уже. І Конституційний Суд абсолютно чітко з цього питання висловився, абсолютно чітко, і сказав, що це не є ліквідацією суду.

Тому, колеги, абсолютно очевидно, що цей закон містить низку неконституційних норм, низку. І я ще раз підкреслюю, і саме головне і ключове: насправді це є зазіхання по суті на розподіл влади – це перше. І по-друге, знаєте, як сказав герой одного відомого фільму, ми ж з вами живемо у державі, а не в бані. У держави є процедури, є претензії кримінального процесуального або кримінально-правового характеру до голови суду або і низки суддів. Будь ласка, розв'язуйте це в межах кримінального процесу і механізмами кримінального права, не треба підміняти одну роботу іншою.

Пробачте, якщо у нас імпотентні правоохоронні органи, які не можуть нормально сформулювати повідомлення про підозру, які не можуть у нормальний процесуальний спосіб довести провину тих чи інших осіб, якщо вони не в стані вручити нормально навіть повістку про явку в суд, якщо вони не можуть забезпечити явку відповідних осіб до судового засідання, то це не треба, не можна, шкідливо і антидержавницьки підміняти руйнацію цілого суду.

Я ще раз підкреслюю, це вже було в історії України: 2008 рік, Олег Бачун, Віктор Ющенко і ліквідація Окружного адміністративного суду

України. Ні до чого хорошого це не призвело і не могло призвести, бо це неконституційні дії, це незаконні дії. Ще раз підкреслюю, є претензія до голови суду і суддів, розв'яжуйте їх в рамках кримінального права, кримінального процесу, не торкайтеся системи судочинства.

І що стосується підстав, навіть формальних підстав, які були зазначені і під час виступу пана Смирнова і в поданні Президента. Я ще раз підкреслюю, з чотирьох підстав, які передбачені частиною четвертою статті 19 Закону "Про судоустрій і статус суддів", жодної підстави немає, жодної підстави немає для прийняття такого рішення.

І я погоджуюся з Василем Івановичем, що посилення на петиції... Ну так завтра буде петиція, пробачте, розстріляти шановного голову нашого комітету. Вибачте, пане голову, нічого не хотів поганого про вас сказати. І що тоді? І ця петиція набере 25 тисяч голосів, що будемо робити? Це ж, пробачте, ідіотизм.

Я розумію бажання людей отримати справедливий суд, немає питань. Але не треба підміняти глибоку, системну реформу судової системи простими рішеннями, на кшталт ліквідації тих судів, які не подобаються чи то Президенту, чи то комусь ще. Треба займатися глибокою реформою про що нам вже по-моєму втретє написала Венеційська комісія. Не треба займатися неконституційною єрундою.

Тим більше, я ще раз підкреслюю, абсолютно аналогічна ситуація по ліквідації Верховного Суду України вже розглядалася Конституційним Судом і нам всім сказали, що це було неконституційно, це було незаконно, це не має ніякого відношення до ліквідації, це не має ніякого відношення до якоїсь зміни системи правосуддя або забезпечення права на справедливий суд або навіть відновлення довіри. Не можна відновити довіру ні до чого в неконституційний, незаконний, неправовий спосіб.

Я закликаю всіх нас все-таки повернутися жити в державу, вийти із банди і вийти із якоїсь анархії, в якій немає поваги ні до Конституції, ні до законів, ні до чого. Повернутися жити в процедури. Сказати панові

Президенту, що ми його щиро поважаємо, немає жодних питань, ми розуміємо його бажання, ми розуміємо, що він хоче подобатись виборцям, але для того, щоб подобатись виборцям треба провести реальну, глибоку реформу судової системи. Провести оцінку на доброчесність всіх суддів, забезпечити це в належний спосіб, забезпечити нормальний добір суддів, врешті-решт запустити ВККС. Не чіпати руками ВРП, дати можливість всім працювати в нормальний, законний спосіб. І контролювати судову систему з точки зору, я маю на увазі, публічно контролювати її, з точки зору винесення чесних, справедливих і законних рішень, і контролювати судову систему за допомогою тих конституційних механізмів, які передбачені для контролю над судовою системою. Я маю на увазі механізми ВРП, я маю на увазі механізми ВККС, я маю на увазі всі інші конституційні механізми.

А при всій повазі до Президента, цей закон, ті хто йому порадив цей закон внести, я вчергове хочу сказати, що це люди, які підставляють Президента, це люди, які точно не бажають Президентіві добра. Я розумію, що такі люди, як на кшталт Представник Президента пан Веніславський чи Представник Верховної Ради у Конституційному Суді пані Совгиря, зараз будуть розповідати, як це все конституційно, як це все правильно. Вони нам вже розповідали як 1008 правильний законопроект і конституційний, як це було правильно. Вони нам вже розповідали, як правильно і конституційно був законопроект Президента розігнати КС. На жаль, це люди, які свою репутацію поклали над угоду якимось сьогоднішнім політичним речам. І слухати їх, звісно, можна і приємно, але треба пам'ятати, що ці люди вже один раз нам обдурили всіх, розказуючи, що все конституційно, все добре, все гарно і так далі. А потім ми отримали ляпас від Венеційської комісії і отримали потім визнання неконституційним одного закону і, слава тобі Господи, Президент проявив мудрість і відкликав другий законопроект, тишком-нишком, але відкликав. За що насправді Президента можна поважати, бо це реальний, справжній і мужній крок політика.

Ще раз закликаю колег чесно і об'єктивно підійти до цієї ситуації, не голосувати за не конституційні речі. Якщо треба посилити механізм притягнення суддів до відповідальності, давайте над цим думати. Якщо треба посилювати якісь інші механізми, давайте над цим думати. Але давайте не руйнувати суд лише тому, що треба зняти голову суду з посади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово передаю народному депутату Пузанову. Потім народний депутат Німченко.

ПУЗАНОВ О.Г. Дякую.

Шановні колеги, я теж закликаю вас не голосувати за цей законопроект. Сьогодні кожен, хто виступав, окрім суб'єктів законодавчої ініціативи і осіб, які відповідно підтримують прийняття цього законопроекту, звертали нашу увагу на те, що не існує в законодавстві такої підстави для ліквідації суду як результати електронної петиції і підтримка цієї петиції 25 тисячами громадян України. Якщо б така підстава була, якщо б вона була викладена у законі, добре, можна було розглядати це питання. Оскільки такої підстави немає, ми таке питання розглядати не можемо.

На час внесення до Верховної Ради України проекту цього закону, консультації з Вищою радою правосуддя проведені не були, а відповідно стаття 125 Конституції вимагає, щоб такі консультації Президент проводив до моменту внесення законопроекту до Верховної Ради України. Відповідно законних підстав сьогодні розглядати цей проект у нас немає. Що таке, немає звуку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, звук є, ми вас добре чуємо.

ПУЗАНОВ О.Г. Добре. Відповідно у нас немає законних підстав розглядати цей законопроект з огляду на порушення конституційного

порядку, конституційно визначеного порядку його внесення до Верховної Ради України.

Ще одне, шановні колеги. Все ж таки закликаю вас подумати про наслідки ухвалення, якщо ми проголосуємо і якщо Верховна Рада підтримає цей законопроект, про наслідки для звичайного громадянина України. Результатом ухвалення цього законопроекту буде надзвичайно глибока криза адміністративного судочинства, практично параліч.

Ми стикнемося з тим, що тисячі, десятки тисяч справ, які розглядаються зараз цим судом, і відповідно мільйони громадян, які мають право оскаржити рішення центральних органів виконавчої влади, інших органів влади, вони не зможуть отримати рішення і розгляд, справедливий розгляд, результати розгляду справи у швидкі відповідно терміни. Ми стикнемося з тим, що правосуддя по справах, які розглядає цей суд, стане недоступним. Тобто саме та мета, про яку сьогодні казав шановний заступник Голови Офісу Президента, вона стане недосяжною: люди не зможуть отримати правосуддя, не зможуть отримати швидке, у розумні строки, вирішення своїх проблем.

Тому я закликаю вас, знову таки, набратися мужності і не підтримувати законопроект, який є таким, що порушує Конституцію України, і для внесення якого немає визначених законом підстав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув. Надаю слово народному депутату Німченку.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я не буду повторювати, я згідний зі своїми колегами, і з паном Власенком і з паном Пузановим, все вони чітко, з посилкою на нормативний багаж, посилаються.

І єдине, що хочу сказати, це про те, що Венеційська комісія, коли приступали "гарячі голови" до судової реформи, вони в своєму висновку записали: вирішуйте там, але не чіпайте адміністративну юстицію, яка

забезпечувала громадянам право на суд з державою в особі органів влади. Це сказала Венеційська комісія.

Якщо влада недовольна чимось, то це недопустими є будь-які кроки, які робити на те, щоб мати якийсь вплив на адміністративну юстицію. Почитайте висновки з цього приводу, я маю на увазі, ті суб'єкти, які готували цей законопроект.

По-друге, хіба тут не видно неозброєним оком, що порушується принцип поділу влади? Стаття 6 Конституції України, яка, однозначно, на сьогоднішній день говорить про те, що подивіться, у нас є корпоратив (корпоратив у хорошому смислі слова), самостійність судової влади, незалежність її, незалежність щодо впливу з боку законодавчої і виконавчої. Я вже не кажу за президентську інституцію, яка не відноситься, так сказати, формально до виконавчої гілки влади.

Разом з тим, конституцієдавець, він чітко вказав: Президент безпосередньо повинен проконсультуватись з вершиною, з голгофою судової влади, яким є Вища рада правосуддя – це конституційний орган. Стаття 131 покладає на них обов'язок, їхні повноваження і компетенційність – формувати судовий корпус.

Шановні колеги, саме з цього, як рівний серед рівних – Вища рада правосуддя, до неї повинен звернутися Президент. Він всього-на-всього гарант дотримання Конституції. Ви ж чуєте? Гарант дотримання. А суди – це стражі законності і прав і свобод громадян, у тому числі конституційності. Про це прямо (страж – так і називає) говорить Венеційська комісія. І сказала конкретно нашому главі держави, що, вибачте, не втручайтесь в діяльність судову, це не ваша пашня, і не вам там ріллю робити. От про що веде мову Венеційська комісія.

А тепер даліше. Якщо ми ведемо мову про конституційні принципи, то Конституція забезпечує конкретне, пряме регулювання. Тут казали: тлумачення, офіційне тлумачення. Так, але є норми прямої дії, норми Конституції прямої дії, і всі чотири випадки, вони є виключними, чотири

підстави є виключними. Так же, як і є підставами звільнення або припинення повноважень суддів, є виключними. І ніхто не може підстроювати, "підкладати цю міну повільної дії", яка називається петицією – це поза межами Конституції. Кому це незрозуміло? І тому я хотів би, щоб на це звернули увагу.

І далі – повноваження Президента. Я теж хотів би сказати, щоб ми дуже уважно почитали статтю 106 Конституції. Так якраз повноваження стосовно ліквідації судів якраз і передбачає консультації з органом судової влади, яким є Вища рада правосуддя (ну там є з'їзд і Вища рада правосуддя). От про що ведеться мова. І недотримання цього – це не є порядок.

Тут, я чув, казали – порушений порядок. Це обов'язкова процедура, конституційно визначена процедура, і якщо її не дотримуються, то такий законопроект взагалі не може крокувати нікуди, тим більше до Комітету правової політики, а далі вже до Верховної Ради.

І якщо ми Комітет правової політики, то на сьогоднішній день... От на сьогодні, я хотів би, колеги, ви чули, що сказала Вища рада правосуддя і є висновок. Чули, да? Ми ж його не бачили, ми зараз "ділимо шкуру", я не кажу за ведмедів, їх уже в нас нема, а ми "ділимо якусь шкуру". А там люди кажуть: Вища рада правосуддя надала висновок і сказала, що, ні, це не входить в рамки законодавчих процедур і вообщє предмет такого закону. От що вони нам сказали. І я дуже вдячний, що я почув фахові відповіді. І вони ж сказали, що завтра дадуть висновок.

А ви чули, що нам сказав Представник Президента, який був? Це, що там отак все, як там кажуть під Одесою, "чики-чики". Не зовсім "чики-чики", Вища рада правосуддя – проти. Таки не надала консультацію на повноваження Президента входити з законопроектом про ліквідацію суду. От про що йде мова. І ми, поки не отримали...

Пане голово, шановні колеги, давайте пусть нам пришлють, ми сядемо, кожний візьме копію і почитаємо. Там хороші речі ведуть, при чому обґрунтовані на нормах права, не на емоціях, не на ідеології, а на нормах

права. І я хотів би, щоб ми на сьогоднішній день просто перенесли розгляд цього... Це дуже важливо.

І я розумію, що жмуть і хочуть, щоб в четвер уже винесли і ліквідували і все інше. Я ж це все розумію. Але, шановні колеги, ще раз повторюю, ми – Комітет правової політики. То я просив би, просто ми не маємо ні морального, ні правового права розглядати без наявності висновку Вищої ради правосуддя. Ще раз повторюю, висновку Вищої ради правосуддя. І я прошу прислухатись до цих пропозицій. Зрозумійте, за цим стоїть просто порушення з нашого боку всіх допусків, яких существует 16 по чистоті металів. А ми повинні готувати закони, як чистота металу, в 16 одиниц, в каратах вимірюються.

Тому я просив би, давайте ми відкладемо, отримаємо висновки, пане голову. Повірте, всім буде легше і вийти з цієї ситуації. Я всю ситуацію розумію, всю. Але давайте ми побачимо: так у нас є судова система чи її вже нема, вже розтоптали і конституційну юрисдикцію, систему, і юрисдикцію общих судов.

І останнє, я скажу, в чому не прав пан Сергій, вірніше, в чому не прав Конституційний Суд, який однозначно сказав і розвів поняття, етимологічне поняття, що таке зміна назви Верховного Суду і ліквідація. І він сказав, що щойно довели, що у нас по суті існували один час два верховних суди, три, а тоді два, і до цього часу два, Верховний Суд України і Верховний Суд просто. Оце і розумієте, про що йде мова. Те саме ми вбачаємо, що тут таке.

І останнє, я скажу. Давайте ми прочитаємо статтю 22 і 58. 22-а Конституції, що всі нові закони, а це закон готовий, не допускають категорично звуження об'єму прав і свобод громадян. Скажіть, оті 20 тисяч позовів – це буде звуження їх прав доступу до правосуддя чи не буде?

Друге. Заміна судді. Найдіть в процесі, заміна судді, там є, коли припиняється суддя, в тому числі зі смертю, а ви там не знайдете ліквідацію суду. Що ми робимо, колеги? Давайте візьмемо висновок, ми там теж і це побачимо.

Спасибі. Давайте відкладемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передаю слово народному депутату Демченку.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову.

Шановні колеги, можна багато що казати з приводу питання, яке ми сьогодні розглядаємо. Але ключовим є, що ми з вами приймаємо відповідальне рішення. Ми з вами. Що це означає? Ми за них маємо нести відповідальність. Я думаю, що всі ви вже розумієте, ми всі вже розуміємо, що голосування в комітеті, воно має наслідки, на відміну від наслідків голосування у Верховній Раді. Наслідки – я маю на увазі, особисто до кожного з членів комітету, які голосують. Тому що, ще раз підкреслюю, голосуючи в комітеті ви несете особисту відповідальність.

На мою думку найвища відповідальність чи найвищий ступінь відповідальності – це відповідальність перед вашими виборцями. Перед вашими виборцями на те, щоб ваші дії відповідали Конституції, законам України, інакше буде абсурд, коли Верховна Рада буде приймати закони, які протирічать Конституції. Тобто її сама пряма функція буде вже незрозумілою. Буде абсурдом, коли члени Комітету правової політики голосують за положення того чи іншого законопроекту, що суперечить Конституції. Ну я ще раз кажу, не тому що наші колеги, вони гірше розуміють Конституцію, а тому, що у нас з вами мінімум подвійний обов'язок як членів профільного комітету за цими питаннями слідкувати.

Ми з вами почули, що Вища рада правосуддя лише тільки зараз надає в тому вигляді, в якому вона надає консультативний висновок. Ми з вами почули, що цей консультативний висновок негативний по відношенню до законопроекту, в тому числі із посиланням на протиріччя щодо процедури, передбаченої Конституцією, внесення відповідних законопроектів, в тому числі і щодо змісту відповідного законопроекту.

Ми з вами зараз почули, що Верховний Суд не сформував свою позицію щодо неконституційності положень даного законопроекту. Ми не почули підтримку Верховного Суду даного законопроекту. Більш того, Верховний Суд може надати, але йому необхідно час, щоб надати відповідний висновок, який напевно ну щонайменше виходячи з поваги до Верховного Суду ми маємо з вами почути, ну я думаю, що врахувати.

Що ще, колеги, скажу? Ну скажу те, що, на жаль, виглядає вже трохи традиційним не розгляд, або небажання, або технічна неможливість, я не знаю, чим це обґрунтувати, що ми, коли розглядаємо відповідний законопроект на включення до порядку денного, ми не маємо позицію конституційного нашого підкомітету.

На мою думку, це ганьба, ганьба щодо нас всіх, колеги, не тільки ті, хто входять до цього підкомітету. Просто ми з вами, маючи відповідний інструмент, ми його не використовуємо, ми зобов'язані його використовувати саме для таких випадків.

На мою думку, зараз ми з вами розглядаємо законопроект, на жаль, не з точки зору його конституційності, а з точки зору, чи підтримуємо ми Президента в даному законопроекті чи не підтримуємо. На жаль, це питання, на мою думку, керівництво мало б бути виключати з нашого порядку денного, не мало б ставити нас в таку залежність при розгляді законопроектів. Яким саме чином? Напевно, головне – це коли Президент ініціює досягнення тієї чи іншої мети, то щонайперше помічники мають формувати дійсно правовий механізм досягнення тієї мети.

По-друге, напевно, ми з вами, наше керівництво і помічники Президента мають все-таки казати про дійсну мету, яку переслідує ініціатива Президента, коли подається відповідний законопроект.

Напевно, по-третє, Президент не має перебирати на себе функції або виконувати обов'язки в даному випадку правоохоронних органів, тієї ж Генеральної прокуратури. На мою думку, ми маємо зараз розпочати з того засідання, що заслухати Генерального прокурора і почути, який на

сьогоднішній день стан щодо питань, які стали підставою відповідно ініціативи Президента. А саме: що з кримінальними провадженнями, про які ми з вами вже давно чуємо, що з притягненням до відповідальності, де справи в суді, де вироки відповідні, де відповідні клопотання до Вищої ради правосуддя?

Напевне, Президент не має переймати на себе функції або обов'язки Вищої ради правосуддя. Якщо вона у даному випадку отримала б клопотання, відповідно вона мала би розглянути і вирішити, чи дійсно у даному суді є та чи інша посадова особа, той чи інший суддя, який не відповідає критеріям доброчесності (хоча не люблю цього слово), до якого є питання, пов'язані з поведінкою.

Колеги, для всіх цих питань передбачена законом у нас існує процедура. У нас для всіх цих питань передбачені існують відповідальні особи.

Невже ми маємо примушувати Президента виконувати функції цих осіб, перебираючи на себе повноваження, а помічники, надаючи не зовсім (щоб не обідити) зрозумілий інструмент виконання відповідної ініціативи Президента?

Ми з вами, і всі ці, кого я назвав, підставляємо Президента насамперед. Але у нас з вами зараз є перевага, колеги. У нас з вами є перевага у тому, що ми ще не зробили цю підставу для Президента, а всі інші вже її зробили. І ми можемо зараз зупинити цей процес, незрозуміло для чого, підстав.

Я пропоную відповідне питання зараз відкласти. На цей період або за цей період відповідальні особи за питання, яке ініційоване Президентом, зроблять відповідні кроки, що передбачені законом. Щонайменше – ми отримаємо позицію Верховного Суду. А щонайбільше, я вважаю, нам необхідно отримати на сьогоднішній день якийсь звіт щодо цих питань, щодо цих осіб, які на сьогоднішній день ставляться як проблемні з боку Президента в цьому питанні, з боку Генерального прокурора. Тоді ми з вами будемо виглядати більш-менш зважено. Тоді ми зможемо з вами оцінити, чи

дійсно відповідний захід чи відповідний інструмент, він єдиний який можливий.

І я так вже фантазую, але це не в юридичному полі, що це єдиний спосіб в поза правовому полі, на жаль, оскільки правового поля не існує, щоб вирішити це питання. Але, оскільки правового поля не існує.

Тепер я ще хотів сказати ще один момент. Чи вирішує даний інструмент та відповідні законопроекти питання, ініційоване Президентом? Я особисто чув, що Президент вкладає в питання, коли був ініційований даний законопроект. Це виключно питання щодо конкретних осіб відповідного суду, щодо їх "підмоченої" репутації, скажемо так, яка стала публічно "підмоченою". Цей інструмент не вирішує ці питання.

Більше того я скажу, що у нас на сьогоднішній день немає позиції, у нас є лише емоції, щодо дійсно відповідних осіб. У нас немає ні рішень суду, ні рішень Вищої ради правосуддя, жодної підстави взагалі на сьогоднішній день ставити під сумнів, крім матеріалів, які є візуальними або аудіоматеріали. Але чи ми маємо їм надавати оцінку? На мою думку, що їм мають надавати оцінку компетентні органи, цим матеріалам. І на мою думку вони це мали вже зробити, як тільки ці матеріали з'явилися. Оскільки гіршого ніж матеріали, які ганьблять суддів, без реакції своєчасної, термінової реакції відповідних органів, які є в даному випадку, мають відповідні повноваження.

Я вважаю, зараз, на сьогоднішній день, ми маємо взагалі цю проблему вже не внаслідок цих матеріалів, не внаслідок цих суддів, ми цю проблему маємо внаслідок або зумисної некомпетенції, або, я не знаю, просто некомпетенції з боку відповідних органів, які не реагують своєчасно і не приймають рішення. Насамперед я маю на увазі зараз Генеральну прокуратуру. Для мене є незрозумілим, що ще потрібно, щоб за рік, майже більше ніж за рік, поставити крапку у відповідних питаннях: або поганий або гарний, або винен або не винен, передати матеріали до суду. Я не розумію, що ще заважає? Навіщо підставляти Президента? Навіщо змушувати його брати на себе функції ті, що належать Генеральному прокурору?

Колеги, я хотів би, ще раз підкреслюю, зараз, щоб ми, враховуючи всі ці проблеми, які на сьогоднішній день існують, не перегружали із хворої голови на здорову цю проблему, з голови Генерального прокурора на голову Президента, а допомогли Президенту в реалізації його ініціативи. Ініціатива насамперед – щоб отримати справедливий, добросовісний суд і щоб наші громадяни, жителі країни мали доступ до правосуддя. Я думаю, що це головна ідея. Це те, що я чув з вуст Президента проблему, яку має вирішити відповідний законопроект.

Давайте допоможемо Президенту у вирішенні цієї проблеми, але інструментами, які передбачені Конституцією, інструментами, які є ефективними і які дадуть результат. І давайте не ганьбити себе, і не ганьбити Президента насамперед в даному випадку, а все-таки отримати висновки Верховного Суду, вивчити нормально підходи, консультативний висновок Вищої ради правосуддя, обговорити альтернативи, які на сьогоднішній день існують задля вирішення відповідної проблеми.

І кінець кінцем хочу сказати, що ми не тільки підставляємо Президента, ми і брешемо перед нашими міжнародними партнерами. Ми нібито вирішуємо проблему, про яку сказав Президент, але насправді, ми відтягуємо вирішення цих проблем. поставити крапку – так або ні, ми відтягуємо, ми не ставимо в цьому питанні крапку. Ми брешемо нашим міжнародним партнерам.

Перепрошую, колеги, але я не готовий підставити Президента і брехати нашим міжнародним партнерам. Тому я ще раз пропоную відкласти прийняття рішення щодо цього питання, отримати відповідні висновки, обговорити альтернативні механізми вирішення відповідної проблеми, досягнення цілі або мети, яку переслідує в даному випадку ініціатива Президента і після цього вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голово.

Колеги, багато вже сказали щодо проблематики, яку вбачають окремі колеги в підставах внесення цього законопроекту, в процедурі. Я хотів би ще звернути увагу трохи на зміст. Деякі там особи, які слідкують за цим питанням, вказують, що це простий законопроект, він там складається з однієї чи з двох статей.

Але, колеги, ще в цьому законопроекті є "Прикінцеві і перехідні положення". Деякі колеги вже зачіпали цю тему і я хотів би детальніше зупинитися саме на "Прикінцевих і перехідних положеннях", і, скажемо так сумнівах, які в мене особисто виникають через їх зміст якраз у відповідності Конституції.

У нас законопроектом "Перехідними положеннями" передбачається, що ОАСК зразу ж припиняє свою діяльність, припиняє слухання справ і має їх передати до обласного адміністративного суду, якщо не помиляюсь, протягом двох тижнів.

Якщо провести нехитрі математичні підрахунки і взяти статистику за минулий рік, там пан Мамка згадував її, я теж її підняв, і в ОАСК зараз працює 50 суддів. В обласному суді, куди пропонується передати на перехідний період всі справи ОАСК працює 22 судді, тобто вдвічі менше.

В 2020 році в обласному суді розглядалося близько 20 тисяч проваджень. В ОАСК розглядалося біля 60 тисяч, це втричі більше. Я не думаю, що за цей рік в сторону зменшення суттєво зменшиться ця статистика.

І виходить, яка ситуація у нас до прийняття цього закону виникне? Що 22 судді отримають провадження орієнтовно 80 тисяч проваджень. Тобто навантаження на одного суддю зросте в чотири рази, всі справи почнуть слухатись з початку. За цей час, я не думаю, що там швидко буде здійснюватися, я впевнений, що не буде швидко здійснюватися судочинство. Навіть 50 суддів, ми бачимо, справляються зі строками розгляду справ після

суддів ОАСК, я маю на увазі. ВККС у нас немає, вона буде створена, маємо надію, може, до кінця року в найкращому випадку. Поки пройдуть всі конкурси, поки все інше, це десь, по моїм оцінкам, біля року, найоптимістичніший варіант – біля року, може бути створено новий адміністративний суд в місті Києві.

Звичайно, за цей час судді обласного суду не встигнуть розглянути справи, які вони мають розглядати з початку. Ці справи після створення переведуться знову до новоствореного суду і знову їх слухання почнуться з початку.

Ми всі розуміємо, які наслідки це буде мати для адміністративної юрисдикції, як в місті Києві, так і в Київській області. І далеко за прикладами ходити не треба, наш колега Новіков Михайло Миколайович якраз заявив про конфлікт інтересу, через те, що його справа там, і внаслідок прийняття цього закону невідомо коли він отримає це рішення, ну в найближчий рік, мабуть, точно не отримає.

Відповідно у нас Конституція встановлює одна із засад судочинства (стаття 129) – це розумні строки розгляду справи. У мене є сумніви, чи відповідає цей законопроект от саме цьому положенню Конституції.

Колеги, з огляду на нашу, скажем так, традицію і практику, яка склалася, може, дійсно, є сенс передати цей законопроект для висновку в підкомітет профільний з конституційного права. За цей час дочекатися, дійсно, як наголошували багато з колег, висновків, оформлених висновків ВРП. Можливо, Верховний Суд висловить свою позицію, де також, звичайно, вони дадуть свою позицію щодо конституційності. І все-таки варто виважено підійти до цього питання і не поспішати. Це не той випадок, коли нам варто поспішати, мені здається.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Всі висловилися? Дякую. У нас... Василь Іванович, ви хочете щось додати? Була вже пропозиція ваша – відкласти розгляд. Ну з урахуванням того, що вже пів на сьому... пів на восьму, я перепрошую... Я надаю вам слово, але давайте з урахуванням того регламенту, про який ви згадували.

НІМЧЕНКО В.І. Я буквально 30 секунд.

Пане Сергій, ви там розказували про те, що щось там займаються ці судді. Ви почитайте рішення Конституційного Суду стосовно записів Мельниченка. Рішення Конституційного Суду, де чітко сказано, що вони не можуть бути в основі доказів. Це перше.

І друге. В умовах новітніх технологій у нас суд давно вже летить швидше звуку, ви це знаєте. А звук знімається і записується. Я вам відповідаю, оскільки сам нахожуся під цими санкціями, ви чули, і обшуки,, обшуки і прослуховування. Ми зверталися, що там... ДБР чи хто там займається.

Питання в другому. Якщо ми будемо вірити, що там написано на заборі, то це дуже погано. Кива насчет цього сказав: "Давайте ми ніколи не давати оцінку тим, що не набрало тієї сили відповідно до закону як доказ". Це стосується, в тому числі і суддів адміністративного суду окружного і все. Є рішення Конституційного Суду і все.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Якщо всі висловились, я почув пропозицію щодо відкладення. Ця пропозиція... Так, добре. Почув пропозицію щодо відкладення розгляду цього питання. Почув пропозицію щодо передачі на підкомітет з питань конституційного. Перед тим як я... Я нікому не заважав висловлюватись. Я зараз висловлю свою позицію щодо того, що я почув, і після цього внесу ще пропозицію щодо включення цих законопроектів до порядку денного, поставлю її також на голосування, до порядку денного сесії. І після цього я

пропоную після мого виступу перейти до голосування. Я просто висловлю свою позицію, далі будемо переходити до голосування.

Перша – відкласти розгляд цього питання. Друга була – передати на підкомітет з питань конституційного права. Третя – буде моя пропозиція включити ці два законопроекти до порядку денного сесії.

Шановні колеги, щодо питань консультацій. Ми почули позицію заступника керівника Офісу Президента і його позиція виглядає, як для мене, абсолютно чіткою, що консультації відбулися і за результатами цих консультацій Президент подав саме той законопроект, який ми сьогодні розглядаємо. Щодо того, яким чином вони мають відбуватись, я вже зазначав, що це питання, воно не врегульовано Конституцією. І щодо того, чи це відповідає Конституції чи ні – це вже питання тлумачення Конституції, офіційного тлумачення Конституції, яке може надавати тільки Конституційний Суд України і навіть не наш підкомітет з питань конституційного права.

Щодо питання доступу до правосуддя. Безумовно, слухна дискусія. На мій погляд, її варто буде провести перед тим, як цей законопроект буде готуватися до першого читання щодо суті законопроекту. Але я хочу зазначити, що доступ до правосуддя – це не тільки фізичний доступ до суду, в якому є достатня кількість суддів. Це в тому числі і питання доступу до справедливого правосуддя, тобто до тієї судової установи, до якої є відповідно довіра з боку суспільства. Про це також зазначав представник автора законопроекту.

Я особисто не бачу підстав щодо визнання цього законопроекту таким, що суперечить Конституції. І хочу також зазначити, що петиція, на мій погляд, тобто зазначення петиції відповідної, яка була направлена до Президента України як одна із підстав для внесення цього законопроекту, це принципова реакція Президента на численні випадки сумних рішень суддів Окружного адміністративного суду, які були на протязі певного часу. І це саме його реакція на такий запит з боку суспільства. І він скористався своїм

правом, яке передбачено Конституцією, на внесення саме цього законопроекту.

Тому моя особиста позиція – це підтримати пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроектів 5369 та 5370. І визнати таким, що суперечить Конституції законопроект 5370-1, як це зазначено у відповідній рекомендації профільного підкомітету.

Наразі ставлю на голосування першу пропозицію, яка була висловлена, – це відкласти розгляд цього питання. Я особисто не підтримую цю пропозицію, але народні депутати члени комітету можуть висловитися щодо цієї пропозиції шляхом голосування.

Ставлю пропозицію про відкладення розгляду цих трьох законопроектів на голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – утримався.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д. В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Я вибачаюся, ви почули? Шпенюв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув. Шпенюв – за.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо. 7 голосів – за, 1 голос – проти, 8 – утримались. Тобто у нас в голосуванні прийняли участь 16 народних депутатів. За пропозицію відкласти розгляд цього питання проголосували 7 народних депутатів.

Я ще раз просто перепровіряю. Хвилинку.

НІМЧЕНКО В.І. По-моєму, 8.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, я виключив мікрофон.

Дякую, Василь Іванович. Дякую, Ігор Васильович, ви також порахували. Тобто 8 проголосували за відкладення, 1 – проти...

НІМЧЕНКО В.І. Вісім?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8 – за відкладення.

НІМЧЕНКО В.І. Хто там мене кнопкодавом назвав?

Вибачтесь, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Висиль Іванович! 8 – за, 1 – проти...

(Загальна дискусія)

Я перепрошую, колеги. Колеги, я доповідаю результати голосування і це важливо. В голосуванні прийняло участь 17 народних депутатів, 8 проголосувало – за. Рішення не прийнято.

Наступна пропозиція була передати це на підкомітет з питань конституційного права. Я також висловився, що я особисто не підтримую цю пропозицію.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – утримався.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенів.

ШПЕНОВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8 – за, проти – 0, 9 – утримались. Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію щодо включення до порядку денного сесії проекту Закону 5369, поданого Президентом України.

Прошу підтримати цю пропозицію та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

Народний депутат Божик. Я не чую.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Народний депутат Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

Народний депутат Маслов.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, що проходить?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов. Василь Іванович, ми голосуємо зараз.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНОВ Д.Ю. Шпенів – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Божик – за.

_____. Колеги, – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бабій. Не голосує.

_____. Маслов сказав "за" по-моєму.

НІМЧЕНКО В.І. Нічого він не сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Народний депутат Маслов. Пане Денис, ви чуєте нас чи ні?

МАСЛОВ Д.В. Да. За включення до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Народний депутат Макаров.

ВЛАСЕНКО С.В. Власенко – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко – проти?

ВЛАСЕНКО С.В. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3 – проти, 1 – утримався. Я ще раз рахую.

10 – за, 3 – проти, 1 – утримався. 4 членів комітету прийняли участь в голосуванні. 10 – за, проти – 3, 1 – утримався. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 5370, пов'язаного із законопроектом 5369.

Прошу підтримати та проголосувати.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Рахуємо. 10 – за. Наскільки розумію, 1 – проти. 2 – утримались.

Тобто 13 членів комітету прийняли участь в голосуванні. 10 – за, проти – 1, утримались – 2. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визнання таким, що суперечить Конституції України та рекомендацію Голові Верховної Ради повернути законопроект №5370-1, поданий народним депутатом Мамкою, суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Народний депутат Бабій.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Німченко.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

Народний депутат Шпенюв.

У нас 9 – за, 1 – проти. Всього прийняло участь у голосуванні 10 народних депутатів. Рішення не прийнято.

Шановні колеги, у зв'язку з відсутністю на даний момент кворуму за результатами останнього голосування, я оголошую засідання комітету закритим, завершеним. А всі інші питання будемо розглядати на наступних засіданнях комітету. Тим більше, зараз вже за 20 хвилин восьма.

МАКАРОВ О.А. Шановний пане голову, я прошу, щоб ми наступне засідання розпочали з 4229.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, традиційно, ми включимо ті питання, які не були розглянуті під час цього засідання комітету.

Олег Анатолійович Макаров, ми вас чекали на голосуваннях, але ви, мабуть, не змогли прийняти участь в них. Олег Анатолійович. Я вже оголосив...

МАКАРОВ О.А. У мене не було інтернету, але моє відношення до цього законопроекту і до підходу, до судової реформи, з боку авторів ви знаєте. Тому, вибачте, не зміг проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Я вже оголосив засідання комітету закритим. Дякую всім. Це було складне засідання комітету.

Завтра всі побачимось в залі. Гарного дня. Дякую.